

Debreceni Ítéltábla
Bf.III.579/2024/96.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben a 2025. április 24., május 8., 2026. február 19. és március 31. napjain megtartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 és társai ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2024. június hó 26. napján kihirdetett 7.B.281/2020/199. számú ítéletét megváltoztatja.

Terhelt2 II. rendű vádlott esetében a halmazati büntetésre történő utalást mellőzi.

Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottak vonatkozásában a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén a pénzbüntetést vagy annak hátralévő részét fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni. Ha Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottakkal szemben a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását elrendelték, a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön.

A vagyonelkobzást Terhelt1 I. rendű vádlott esetében 11.970.000 (tizenegymillió-kilencszázhetvenezer) forintra, Terhelt2 II. rendű vádlott esetében 75.780.000 forintra (hetvenötmillió-hétszáznyolcvanezer), a jogi személy párttal szemben 18.453.169 (tizennyolcjogiszemélyillió-négyszázötvenháromezer-százhatvankilenc) forintra rendeli el.

A jogi személlyal szemben a nyomozó hatóság által zár alá vett, cím42. helyrajzi számú ingatlanra vagyonelkobzást rendel el.

Az ítéltábla az ügyészségnek a jogi személy1 (volt Terhelt1 Szövetségei, nyilvántartási szám: Nyíregyházi Törvényszék cégjegyzékszám1), a jogi személy és a jogi személy2 jogi személyek megszüntetésére irányuló indítványát elutasítja.

Az elsőfokú ítélet kihirdetéséig felmerült 1.193.227 (egymillió-egyszázkilencvenháromezer-kettőszázhuszonhét) forint bűnügyi költségből Terhelt1 I. rendű vádlott 124.410 (százhuszonnégyezer-négyszáztíz) forintot, Terhelt2 II. rendű vádlott 64.200 (hatvannégyezer-kettőszáz) forintot, Terhelt3 III. rendű vádlott 191.532 (százkilencvenegyezer-ötszázharminckettő) forintot, Terhelt4 IV. rendű vádlott 134.400 (százharmincnégyezer-négyszáz) forintot köteles megfizetni.

További 51.315 (ötvenegyezer-háromszáztizenöt) forintot Terhelt1 I. rendű, Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak egyetemlegesen, 36.300 (harminchatezer-háromszáz) forintot Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottak szintén egyetemlegesen kötelesek megfizetni.

A fennmaradó 591.070 (ötszázkilencvenegyezer-hetven) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Terhelt3 III. rendű vádlott személyazonosító igazolványának száma személyi igazolvány szám.

Terhelt4 IV. rendű vádlott személyazonosító igazolványának száma személyi igazolvány szám1.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárás során felmerült 810.329 (nyolcszáztízezer-háromszázhuszonkilenc) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A másodfokú ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

I. Az 1. fokú ítélet rendelkezései

[1] A törvényszék a rendelkező részben írt ítéletében bűnösnek mondta ki

- Terhelt1 I. rendű vádlottat társtettesként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk.396.§ (1) bek. c), (4) bek. a) pont], és hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345.§],

- Terhelt2 II. rendű vádlottat társtettesként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk.396.§ (1) bek. c), (4) bek. a) pont],

- Terhelt3 III. r. vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk.396.§ (1) bek. c), (2) bek. a) pont] és bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345.§],

- Terhelt4 IV. rendű vádlottat bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás bűntettében [Btk.396.§ (1) bek. c), (2) bek. a) pont] és bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345.§].

[2] Ezért Terhelt1 I. rendű vádlottat és Terhelt2 II. rendű vádlottat személyenként halmazati büntetésül 2 év – négy évi próbaidőre felfüggesztett - szabadságvesztés büntetésre, valamint 400 napi tétel pénzbüntetésre ítélte. Kimondta, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának elrendelése esetén a végrehajtási fokozat börtön, melyből a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap.

A pénzbüntetés egy napi tételének összegét a mindkét vádlott esetében 2000 forintban állapította meg, és a 800.000 forint pénzbüntetésre 20 havi részletfizetést engedélyezett. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. E vádlottakkal szemben személyenként 37.890.000 forintra vagyonekobzást rendelt el.

[3] Terhelt3 III. rendű vádlottat halmazati büntetésül 200 (kettőszáz) napi tétel pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1500 forintban állapította meg. A 300.000 forint pénzbüntetésre 20 havi részletfizetést engedélyezett. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

[4] Terhelt4 IV. rendű vádlottat megrovásban részesítette.

[5] A jogi személy2 Civil Szervezettel szemben 580.680, a jogi személy elnevezésű párttal szemben 2.587.366 forintra vagyonekobzást rendelt el.

[6] Rendelkezett a nyomozás során lefoglalt iratokról, a magánfél neve Község Önkormányzata magánfél és a Magyar Államkincstár magánfél által előterjesztett polgári jogi igényt egyéb törvényes útra utasította. Rendelkezett továbbá az eljárás során felmerült bűnügyi költségről.

II. A jogorvoslatok

[7] A törvényszék ítélete ellen az ügyész

- Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottak terhére, súlyosításért, a kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamának lényeges felemelése, a büntetés végrehajtása próbaidőre történő felfüggesztésének mellőzése, közügyektől eltiltás kiszabása, a pénzbüntetés egy napi tétele összegének lényeges felemelése érdekében,

- Terhelt3 III. rendű vádlott terhére, súlyosításért, a kiszabott pénzbüntetés napi tételszáma és az egy napi tétel összegének lényeges felemelése érdekében, valamint – az I tényállási pont tekintetében, őt érintően – a vádirati minősítéstől eltérő jogi minősítés megállapítása miatt,

- Terhelt4 IV. rendű vádlott terhére, súlyosításért, pénzbüntetés kiszabása érdekében, valamint – az I. tényállási pont tekintetében, őt érintően – a vádirati minősítéstől eltérő jogi minősítés megállapítása miatt,
- az I. tényállási pont tekintetében eltérő tényállás megállapítása miatt,
- a II. tényállási pont tekintetében a vádirattól eltérő tényállás és az okozott vagyoni hátrány összegének, továbbá Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottakkal szemben kiszabott vagyonek Kobzás összegének eltérő megállapítása miatt,
- a jogi személy cím42 hrsz. ingatlanára vagyonek Kobzás elrendelésének mellőzése miatt,
- a jogi személy1 (volt Terhelt1 Szövetségesei), a jogi személy és a jogi személy2 jogi személyek terhére súlyosításért, a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény 2.§. (1) bekezdés a) pontja, 4. §. (1) bekezdés b) pontja és 4. §. (2) bekezdése alapján megszüntetésük érdekében jelentett be fellebbezést.

[8] Terhelt1 I. rendű vádlott elsősorban felmentés, másodsorban enyhítés végett, védői felmentésért, Terhelt2 II. rendű vádlott ugyancsak elsősorban felmentés, másodsorban enyhítés végett, védője az ítélet megalapozatlanságára hivatkozva felmentés végett élt jogorvoslattal.

[9] Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlott, valamint védőik részéről a nyilatkozattételre fenntartott 3 munkanapon belül fellebbezés nem érkezett.

[10] A jogi személy2, továbbá a jogi személy jogi személyek érdekében eljáró ügyvédek a jogi személyekkel szemben kiszabott vagyonek Kobzás tekintetében jelentettek be fellebbezést.

II./1. A bizonyítási indítványok

[11] A másodfokú eljárásban mind Terhelt1 I. rendű, mind pedig Terhelt2 II. rendű vádlott védője tárgyalás tartása iránti indítványt terjesztett elő az alábbi bizonyítási indítványok vonatkozásában.

[12] Az I. rendű vádlott védője által előterjesztett bizonyítási indítványok (25. és 30. sorszám) első csoportjába tartoznak a már elsőfokú eljárásban is előterjesztett és a törvényszék által elutasított, illetve elutasítás nélkül nem teljesített következő indítványok.

[13] Terhelt1 I. rendű vádlott védője indítványozta az I. tényállási ponttal nem érintett Terhelt2 II. rendű vádlott kihallgatását, mivel a vádbeli időszakban magánfél neve Önkormányzatának alpolgármestere volt, és így teljeskörű ismerete van a háziiorvosi és védőnői rendelő felújítása kapcsán lebonyolított pályázattal, munkálatokkal kapcsolatban. Vallomása cáfolja, hogy Terhelt1 I. rendű vádlott részt vett egy olyan megbeszélésen Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottakkal, melyen ők hárman megállapodtak abban, hogy hagyják ki a pályázatban szereplő padlófűtés kiépítését, valamint a pályázatban feltüntetett beltéri fenyőajtók helyett gyengébb minőségű, olcsóbb ajtókat építsenek be, s az így nyert megtakarításból valósítsák meg az akadálymentes parkoló kiépítését. Vallomása megerősíti továbbá, hogy operatív módon Terhelt1 I. rendű vádlott a munkálatok irányításában nem vett részt. Cáfolja, hogy Terhelt1 I. rendű vádlottnak tudomása lett volna az említett módosításokról, és így tudatosan tévedésbe ejtette volna a hatóság neve Hatóságát.

[14] tanú10 tanú Terhelt2 II. rendű vádlottal történő szembesítését azért kérte, mert ezáltal álláspontja szerint bizonyítható, hogy amikor Terhelt1 I. rendű vádlott számára kiderült, hogy a fenti változtatások megtörténtek, akkor törekedett azok támogató felé történő bejelentésére, illetve, hogy mód lett volna az új polgármester hivatalba lépését követően is erre, azonban attól az új polgármester elzárkózott.

[15] Indítványozta a jogi személy2 vonatkozásában a cég1. 2014 évi adóbevallásainak beszerzését és tárgyalás anyagává tételét. Álláspontja szerint ez igazolhatja, hogy a cég1. által a 2jogi személy részére kiállított számlák valósak, amennyiben a kft. adóbevallásaiban 2014 évben ezeket szerepeltette. Ez pedig alkalmas lehet azon tény bizonyítására, hogy ténylegesen fennállt a kft. és a párt között a gazdasági kapcsolat, tehát a költségvetési forrásokat a vádlottak a célnak megfelelően használták fel. Indítványt terjesztettek elő arra nézve, hogy az ítéltábla szerezzé be a cég1. 2014. évi és a további évekre szóló, a társasági adóbevallásait és áfabevallásait. Ezzel kívánták igazolni, hogy a társaság nem csak a tényállással érintett időszakban, hanem a későbbiekben is működött gazdasági tevékenységet végzett, mégpedig a vádlottaktól függetlenül is.

[16] Az indítványok második csoportját a büntetőeljárás törvény 584. § (5) bekezdése alapján mint új bizonyítékra vonatkozót terjesztették elő.

[17] A 2jogi személy és a 1cég közötti gazdasági folyamatokról készült, a kiadásokat igazoló szkennelt szerződések és számlákat csatoltak, mely szkennelések 2019. október 21. napján történtek, tehát a tanú8 általi 2023. év elején történt átadási időpont előtt három évvel. Ezen számlákat a másodfokú eljárás során találták meg, mégpedig tanú11 a cég2 dolgozó szerkesztő. Ugyanekkor találták meg a 2jogi személy további könyvelési anyagait. Ezen dokumentumokhoz kapcsolódóan indítványozták igazságügyi informatikus szakértő kirendelését azon kérdések megválaszolására, hogy a dokumentumokat mikor és milyen eszközzel szkennelték, a szkennelt dokumentumokat módosították-e ezt követően, a korábban tanú8 által csatolt fotózott dokumentumokat mikor fotózták, és milyen eszközzel és azokat bárki módosította, megváltoztatta-e a fotózást követően.

[18] Az jogi személy3 kampánytevékenységét igazoló fotókat csatoltak be. Ezzel azt kívánták bizonyítani, hogy az jogi személy3 ténylegesen működött választási kampánytevékenységet folytatott, és nem a kampánypénzek eltulajdonítása céljából jött létre. Azt is bizonyítják a fényképek, hogy a cég1. által kiállított kampányanyagok elkészítéséről szóló számlák valósak voltak, hiszen az azokon szereplő anyagok megjelentek egyes rendezvényeken is.

[19] Szintén bizonyítékként csatolták tanú9 tanú által 2024. szeptemberében megtalált befizetési bizonylatot, mely a jogi személy által visszafizetett 18 000 000 forint banki befizetéséről szólt.

[20] Jelezték, hogy szintén az elsőfokú ítélet meghozatalát követően találta meg Terhelt1 I. rendű vádlott egy 2018. évi bizonylatot, ami a jogi személy²nek ugyanabból a kiadási pénztárbizonylat tömbjéből való, mint amivel 2014. nyarán a cég¹. számlái lettek kifizetve, és a készpénzáadások során az átvétel igazolására készítették el azokat. Az akkor kiállított 2014. augusztus 29. napján kelt utolsó kiadási pénztárbizonylat sorszáma NO030560 volt. A jogi személy könyvelésében pedig a 2018. április 10.-i kiadási pénztárbizonylaton, amin a jogi személy²től visszafizetnek 4 000 000 forint előleget, a sorszám NO030564, amiből látható, hogy a 2jogi személynek ugyanabból a kiadási pénztárbizonylat tömbjéből való, mint amivel 2014-ben a cég¹. számláinak kifizetéseit számolták el, csak természetesen időben, illetve a sorszámozása szerint is későbbi a kiállítása. Ez is alátámasztja, hogy a benyújtott pénztárbizonylatok valóban 2014-ben a cég¹. számláinak kifizetésekor készültek, nem pedig utólag az eljárás, illetve a tárgyalások miatt.

[21] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség 28. sorszámú átiratában úgy foglalt állást, hogy az egyes tényállási ponttal összefüggésben Terhelt2 II. rendű vádlott terhelti kihallgatása nem indokolt, mert terheltként igazmondásra nem köteles.

Mivel a II. tényállási pontban előterjesztett védekezését a törvényszék csak részben fogadta el, az I. tényállási pontot érintő esetleges terhelti vallomása is annyiban lenne figyelembe vehető, amennyiben azt az ügy egyéb adatai is alátámasztják. Emiatt e körben vallomásától nem várható olyan bizonyíték, amely az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállás megállapításának lehetőségét vetné fel.

[22] Terhelt2 II. rendű vádlott védője egyrészt az elsőfokú eljárás során már előterjesztett bizonyítási indítványait ismételte meg a másodfokú eljárásban, másrészt pedig újabb bizonyítási indítványokat is tett (29. sorszám).

[23] Az első fokon már előterjesztett indítványok vonatkozásában fenntartotta több tanú kihallgatására irányuló indítványát.

Ezzel kapcsolatban rámutatott, hogy vizsgáló neve az Állami Számvevőszék vizsgálatát vezető és irányító személy volt, aki konkrétumokat tud mondani az akkor született eredményekről és az ezzel kapcsolatos állásfoglalásokról.

tanú¹² és tanú¹³ tapasztalt szakemberek, akik főként az jogi személy³ online és médiakampányát menedzseltek, viszont ők sem tudtak senkit a választási kampányt kiszolgáló hagyományos kampányeszközökre és feladatokra ajánlani. tanú¹⁴ jelentős marketinges tapasztalatokkal bír, nagy kapcsolati hálóval rendelkező szakemberként az volt a feladata, hogy keressen az jogi személy³ kampányához megfelelő és megbízható, a hagyományos kampányműveleteket lebonyolító céget, ami az újságok, szórólapok, stb. elkészítése, kihelyezése, célba juttatása és kiosztása lenne. Be tud számolni arról, hogy ezen kísérletei hogyan és miért nem vezettek eredményre, és miért esett végül a cég¹-re a választás. tanú¹⁵ ismerte a pártok működését és lényeges adatokkal és információkkal tud szolgálni a 2014-es választási kampányra vonatkozóan.

Ezen tanúvallomásokkal cáfolni kívánta az ítélet azon megállapításait, amelyek vitatják az jogi személy³ kampányának és az elszámolásainak, számláinak valóságát, az Állami Számvevőszéki eljárás indításának hamisságát, és magának az ügynek a törvénytelen voltát, a cég¹. szükségességét, szerepét, tevékenységét a kampányban, az jogi személy³ kampányának valóságát és erejét, az együttműködő pártok választási tevékenységét, a kampány valóságát, erejét.

[24] Szintén fenntartotta azon indítványát, hogy a bíróság szerezzé be a 2023. márciusában csatolt ügyészségi iratok tekintetében a digitális állomány sorszámozása alapján egyértelműen hiányzó fájlokat. Álláspontja szerint a hiányzó fájlok miatt az ügyészség

bizonyítása nem teljeskörű, egyrészt a keletkezett iratok átadása tekintetében, másrészt a visszatartott és át nem adott iratok tekintetében.

[25] A védő sérelmezte, hogy a törvényszék az ítélet „felvezetőjében” nem tüntette fel a 2022. március 22. napján megtartott tárgyalást, és a 2021. december 7. napján megtartott előkészítő üléseken Terhelt2 II. rendű vádlott korábbi védője által előterjesztett bizonyítási indítványokat nem vette napirendre. Az előkészítő ülésen az ügyész nem tett mértékes indítványt, és ez a vádirathból is kimaradt. Az előkészítő ülésen előterjesztett védelmi bizonyítási indítványokon az elsőfokú bíróság „egyszerűen csak átlépett”. A kihallgatni indítványozott tanúk vallomása alapján álláspontja szerint kiderülhetne, hogy az állami számvevőszék részéről nem merült fel olyan tény a pártokkal kapcsolatban, amely miatt feljelentést kellett volna tennie, vagy bármilyen eljárást kellett volna indítania, eljárás indítását indítványoznia. Tehát hamis és iratellenes az a megállapítás, hogy a számvevőszék feljelentése alapján indult a büntetőeljárás.

[26] Fontosnak tartották, hogy kiderüljön, az ügyészség által becsatolt iratok közül mi hiányzik, a vélhetően hiányzó iratok mit tartalmaznak.

[27] A cég1. részéről elvégzett kampányszolgáltatásokat és a 2jogi személy által erre kifizetett kampányköltségek megtörténtét támasztják alá a tanú8 által 2023. júniusában becsatolt fényképek a készpénzáadás bizonylatairól, melyet kértek bizonyítékként figyelembe venni.

[28] Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, mely szerint elfogadhatatlan az, hogy a étterem neve-ban történtek meg egyes kifizetések, a megjelölt étterem neve étteremről készült fényképeket csatoltak be annak igazolására, hogy van olyan része az étteremnek, ahol nyugodt körülmények között átadható akár a vádlott által megjelölt nagyobb összeg is.

[29] A cég1. működését és kampányszolgáltatások elvégzését, valamint a 2jogi személy részéről a cég1. részére történő pénzáadás megtörténtét kívánták bizonyítani a 2014-ben lefolytatott NAV ellenőrzés jegyzőkönyveinek becsatolásával, amelyek tanú16 és tanú8 tanúk nyilatkozatait tartalmazzák. Rámutattak, hogy az ítélet érvelése logikailag téves abban, hogy a 2jogi személy használaton kívüli bélyegzője és számlatömbje mivel Terhelt2-nál volt 2019-ben, cáfolja, hogy e vádlott a vezető váltáskor minden e pártra vonatkozó anyagot átadott a testvérének, tanú17-nek. Az ítéltábla megjegyzi, hogy valójában ezen pontban bizonyítási indítvány előterjesztésére nem került sor.

[30] Indítványt tettek az eljárás iratanyagából hiányzó főügyészségi állásfoglalás beszerzésére. Álláspontjuk szerint ezen állásfoglalás tartalma nagy jelentőséggel bírhat az ügyre vonatkozóan, hiszen ez korábban hozzájárult az eljárás megszüntetéséhez 2017. augusztus 4-én.

[31] Kifogásolták a cég1. használaton kívüli bélyegzőjével kapcsolatban tett elsőfokú ítéleti megállapításokat. E pontnál is megjegyzi az ítéltábla, hogy valójában bizonyítási indítvány előterjesztésére nem került sor.

[32] Szintén kifogásolták az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a cég1. ügyvezetője tanú18 azonos lenne azon tanú18 tanú19, akit nemzetközi jogsegélykérelem alapján az ukrán ügyészség kihallgatott.

[33] A fellebbviteli főügyészség 44. sorszámu átiratában (ügyészségi száma: Bf.378/2020/24.) kifejtette, hogy a Terhelt1 I. rendű vádlott védelmében I.r. védője ügyvéd által indítványozott bizonyítástól nem várható olyan eredmény, amely a többi bizonyítékkal egybevetve eltérő tényállás megállapítását vagy a vádlottak felelősség alóli mentesülését eredményezné. Önmagában a kérdéses képfájlok számítástechnikai szakértő általi vizsgálata,

illetőleg annak eredménye sem alkalmas a vádlottak bűnösségére vont következtetés megalapozatlanságának megállapítására.

II/2. A fellebbezések indokolása

[34] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.378/2020/11. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta.

[35] Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást igen nagy alaposággal, az eljárási szabályok megtartásával folytatta le. Az I. tényállási pontban foglalt bűncselekményeket illetően teljeskörűen, logikai hibát nem vétve elvégezte a bizonyítékok értékelését és vetette el Terhelt1 I. rendű, valamint Terhelt3 III. rendű vádlott védekezését, továbbá helyesen döntött arról is, hogy tanú20 tanúvallomását miért nem fogadta el.

[36] A megállapított tényállás a II. tényállási pontot illetően azonban álláspontja szerint a Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontjaiban foglalt okokból részben megalapozatlan, mely megalapozatlanság a másodfokú eljárásban az iratok tartalma és ténybeli következtetés alapján kiküszöbölhető.

[37] Az ítélet indokolásának [63] bekezdésére vonatkozó ügyészi fellebbezési nyilatkozatot nem tartotta fenn, a vádirat „egy társadalmi szervezetekből álló láncolatot hoztak létre, illetve használtak fel” mondatrésznek olyan értelmezés is tulajdonítható, mintha magukat a társadalmi szervezeteket is már eleve a kampánytámogatás megszerzésére hozták volna létre a vád tárgyává tett időszakot jóval megelőzően, mely a jogi személyra és a jogi személy2ra vonatkozóan nem jelenthető ki. Ugyanakkor a szervezetek létrehozásának a vád tárgyává tett bűncselekmény szempontjából nincs jelentősége, pusztán a szervezetek közötti személyi és szerződéses kapcsolatrendszernek, melynek létrehozása a bűncselekmény elkövetését lehetővé tette.

[38] Az ítélet [69] bekezdésében szereplő azon kitétel, mely szerint a vádlottak „a választási kampánytevékenységre nyújtott támogatás egy részét nem a jogszabályban meghatározott kampánycélra, hanem a saját céljaikra fordították” a sikkasztás törvényi tényállási elemeire utal és a tényállás megállapítása szempontjából nem bír jelentőséggel, ugyanis a Btk. 396.§ (1) bekezdés c) pontjában írt elkövetési magatartás megállapítása pusztán a költségvetésből származó pénzeszközök jóváhagyott céltól eltérő felhasználását kívánja meg, mely a bizonyítási eljárás eredménye alapján a pénzeszközök jelentős részét illetően megállapítható.

A vád tárgya nem sikkasztás, a támogatás összege felett való „sajátjaként rendelkezés” vagy annak „eltulajdonítása”, hanem a költségvetésből származó pénzösszeg jóváhagyott céltól eltérő felhasználása.

Szükségesnek tartotta az indokolás [173] bekezdéséből mellőzni a „sajátjukként rendelkeztek” fordulatot és ilyen értelmű módosítás szükséges az indokolás [154] bekezdését illetően is, továbbá a „hanem azt eltulajdonították” mondatrész is szükségtelen a [93] bekezdésben.

[39] A fellebbező ügyész az indokolás [73] bekezdését illetően kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem állapította meg azt sem, hogy a társadalmi szervezetek működése formális volt. A fellebbviteli főügyészség rámutatott azonban arra, hogy a bűncselekmény megvalósulása szempontjából ugyanakkor nincs jelentősége annak, hogy a Terhelt1

Szövetségesi Párt, a 2 jogi személy, illetve a jogi személy fennállása során a tényleges működés körébe sorolható tevékenységet is végzett.

[40] Helytállónak tartotta a fellebbező ügyész vagyoni hátrány körében kifejtett állásfoglalását (fellebbezés 2. oldal 5-6. bekezdés, 3. oldal 1-7. bekezdése). Ennek értelmében a II. tényállási pontban a vagyoni hátrány összegének 117.918.046 forintban való megállapítása indokolt.

[41] Megállapítása szerint a bíróság okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére.

[42] Véleménye szerint az indokolás [187] bekezdésében Terhelt1 I. rendű vádlott közkiadást érintő cselekményének minősítése körében az I. tényállási pontban írt magatartás helyes minősítése a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, aszerint minősülő és büntetendő nagyobb vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás bűntette, mely a törvényi egységre tekintettel a II. tényállási pontban foglalt cselekményének figyelembe vételével – a fellebbező ügyész álláspontjától eltérően, a rendszeres haszonszerzésre törekvésre tekintettel – egységesen, a Btk. 396. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott, az (5) bekezdés b) pontja szerint büntetendő üzletszerűen elkövetett, különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás bűntetteként minősül, szemben a bíróság által megállapított, a Btk. 396. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott, a (4) bekezdés a) pontja szerint büntetendő különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás bűntettével.

Ugyanígy Terhelt2 II. rendű vádlott cselekménye szintén a Btk. 396. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott, az (5) bekezdés b) pontja szerint büntetendő üzletszerűen elkövetett, különösen nagy vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás bűntetteként minősül.

Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlott cselekményével kapcsolatban megállapítható ugyanis, hogy a Terhelt1 Szövetségesi Párt Szabolcs Takarékszövetkezethél vezetett bankszámlájára 2014. március 12. napján érkezett 298.500.000 forint költségvetési támogatást érintő pénzügyi szolgáltatások (banki átutalások, készpénzfelvételek) igénybevételére 2014. március 25. és 2017. november 22. napja között került sor, melyből a két vádlott cselekményének üzletszerű minősítését megalapozó rendszeres haszonszerzési célzatra lehet következtetni.

[43] Tévesnek tartotta továbbá az elsőfokú bíróság és részben a fellebbező ügyész Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlott közkiadást érintő bűnsegédi cselekménye minősítését érintő állásfoglalását. A bíróság szerint cselekményük a Btk. 396. § (1) bekezdés c) pontja szerint, az elsőfokú ügyész szerint a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontja szerint minősül. A helyes minősítés álláspontja szerint az utolsó részlet átutalásakor, 2014. március hó 18. napján hatályos Btk. szerint a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott, a (2) bekezdés a) pontja szerint büntetendő nagyobb vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás bűntette, melyet bűnsegédként követtek el.

[44] Megjegyezte, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta az elkövetéskori és az elbíráláskori büntető anyagi jogi szabályok összevetését.

[45] A kiszabott joghátrányok nem igazodnak a cselekmények tárgyi súlyához, az enyhítő körülmények mellett nagyobb nyomatékkaal figyelembe veendő súlyosító körülményekhez, ezért a büntetések súlyosítása indokolt.

Így különösen Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlott esetében súlytalanok a kiszabott szabadságvesztések, valamint azok próbaidőre történt felfüggesztése, továbbá a pénzbüntetés egy napi tétele összegének a törvényi minimumhoz közeli mértékben történő megállapítása.

Ezen túlmenően a cselekményük súlyosabb minősítése folytán, az üzletszerűségre tekintettel a kiszabható büntetés I. és II. rendű vádlottal szemben 5 évtől 10 évig terjedő

szabadságvesztés, melynek középértéke 7 év 6 hónap szabadságvesztés, mely büntetésük súlyosítását, a végrehajtandó szabadságvesztés kiszabását ugyancsak indokolja.

A büntetés kiszabása körében figyelembe veendő körülmények sorában felhívta a figyelmet a kampánytámogatással visszaélő pártok közéleti tevékenységet károsító, a közakarat kialakítását és érvényre juttatását torzító hatására, mely az államszervezet demokratikus működésébe vetett hitet, a közügyek intézésére vonatkozó társadalmi közmegegyezést ássa alá.

Emiatt is indokoltnak tartotta Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlott esetében – az elsőfokú ügyészi indítványban nem szereplő – foglalkozástól eltiltás mellékbüntetés alkalmazását. Nem mellőzhető Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlott eltiltása attól, hogy gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja vagy egyszemélyi vezetője, gazdasági társaság vagy szövetkezet felügyelőbizottságának tagja, egyéni cég tagja, egyéni vállalkozó vagy különösen a Btk. 54.§ b) – e) pontja alapján civil szervezetnek a civil szervezetekről szóló törvényben meghatározott vezető tisztségviselője legyen.

Terhelt3 III. rendű vádlott esetében a kiszabott pénzbüntetés összege nem szolgálja kellőképpen a büntetési célokat, mind a napi tételszám, mind pedig az egy napi tételnek megfelelő összeg felemelése indokolt.

Terhelt4 IV. rendű vádlott esetében az enyhítő körülmények ellenére sem elégséges a megrovás intézkedés alkalmazása.

[46] Mindezekre tekintettel az indítványozott módon megalapozottá tett tényállás mellett az I. és II. rendű vádlottak felmentésére vagy büntetésük enyhítésére, a vagyoneklobzások mellőzésére nem kerülhet sor, ezért a védelmi fellebbezések nem vezethetnek eredményre.

[47] Az elsőfokú ügyész fellebbezésében a vagyoneklobzás tárgyával és összegével kapcsolatban kifejtettekkel ugyancsak egyetértett.

[48] Az elsőfokú bíróság az ítéletében az ügyészi indítvány és a törvényi feltételek fennállása ellenére nem rendelkezett a jogi személy1 (volt Terhelt1 Szövetségei), jogi személy és a jogi személy2 jogi személyek megszüntetésére vonatkozó indítvány tárgyában, melynek pótlása szintén indokolt.

Az elsőfokú bíróság téves következtetésével szemben a vád tárgyává tett időszakban a három szervezet jogszerű működésére vonatkozó bizonyíték az eljárás során nem került elő, ugyanakkor tényleges tevékenységükkel kapcsolatban az elsőfokú ítélet szerint is bebizonyosodott, hogy a vád tárgyává tett bűncselekmények elkövetésének leplezését szolgálták, így jogszerű gazdasági tevékenységet nem folytattak, erre vonatkozó irataik eltűntek.

Az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben tanú21 gyanúsítottai vallomásában elmondta, hogy az jogi személy3ot a vádlottak kérésre és javaslatára alapította, mert Terhelt1 már a jogi személy elnöke volt és ezért keresték meg őt.

A perbeszédben kifejtettek szerint nyilvánvalóan azért is alapították az jogi személy3ot, mint választási pártot, mert azon szervezetekre már nem vonatkozik az ÁSZ ellenőrzés, melyekhez a támogatásból származó pénzt tovább utalták, és a vádlottak ezt használták ki, nyilván amellet, hogy az elkövetési mód másik célja az volt, hogy a pénz nyomon követését, felhasználásának ellenőrzését ellehetetlenítsék.

Az jogi személy3 későbbi sorsa is jellemző, a szervezetet lényegében magára hagyták, könyvelési anyagát eltüntették, a költségvetési támogatást nem fizették vissza. Terhelt1 I. r. vádlott 2018. évben már megint más párt égisze alatt indult az országgyűlési választáson.

tanú⁴ tanúvallomása alapján is egyértelmű, hogy az jogi személy³ egy választási párt volt, amit „dobtak”.

[49] Mindezek figyelembevételével indítványozta, hogy a Debreceni Ítéltábla a Nyíregyházi Törvényszék 7.B.281/2020/199. számú ítéletét a Be. 606. § (1) és (2) bekezdése alapján változtassa meg akként, hogy

- az I. és II. rendű vádlottak által a II. tényállásban írt cselekménnyel okozott vagyoni hátrány összegét a 2023. október 26. napján kelt B.2251/2015/234. számú ügyészi vádmódosításnak megfelelően, 117.918.046 forintban állapítsa meg.
- a II. tényállási pont [69], [154] és [173] bekezdését a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásával a költségvetési csalás törvényi tényállásának megfelelően helyesbítse,
- Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlott cselekményét a Btk. 396. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott, az (5) bekezdés b) pontja szerint büntetendő különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás büntettként minősítse, melyet társtettesként követtek el,
- Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlott költségvetést károsító cselekményének jogi minősítését változtassa meg akként, hogy cselekményüket a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott és a (2) bekezdés a) pontja szerint büntetendő költségvetési csalás büntettként értékelje, melyet bűnszolgálatként követtek el,
- Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlott vonatkozásában a kiszabott börtönbüntetés tartamát lényegesen emelje fel, a büntetés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését mellőzze, tiltsa el az I. és II. rendű vádlottat a közügyek gyakorlásától és a foglalkozástól, valamint a pénzbüntetés egy napi tételének összegét is lényegesen emelje fel,
- Terhelt3 III. rendű vádlott esetében a pénzbüntetés napi tételszámát és az egy napi tételnek megfelelő összeget lényegesen emelje fel,
- Terhelt4 IV. rendű vádlottal szemben a Btk. 50-51. §-a alapján szabjon ki pénzbüntetést,
- a Btk. 74. § (2) bekezdése alapján a jogi személlyel szemben a nyomozó hatóság által zár alá vett cím⁴². helyrajzi számú ingatlanra vagyonekbezártatást rendeljen el,
- Terhelt1 I. rendű vádlottal szemben 28.970.000 forint, Terhelt2 II. rendű vádlottal szemben 75.780.000 forint erejéig rendeljen el vagyonekbezártatást,
- a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény 2. § (1) bekezdés a) pontja, 4. § (1) bekezdés b) pontja és a 4. § (2) bekezdése alapján a jogi személy¹ (volt Terhelt1 Szövetségei), a jogi személy és a jogi személy² jogi személyeket szüntesse meg,

Egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

[50] Terhelt1 I. rendű vádlott védői a fellebbezésük írásbeli indokolásában (32. sorszám) elsődlegesen utaltak a bizonyítási indítványukra, tekintettel az elsőfokú ítélet Be. 592. § (2) bekezdés b) pontja szerinti felderítetlenségére.

Ezen túl rámutattak, hogy álláspontjuk szerint az elsőfokú ítélet a Be. 592. § (2) bekezdés c) és d) pontja szerint részben megalapozatlan, iratellenesség, illetve téves ténybeli következtetés miatt.

[51] Kifejtették, hogy az elsőfokú bíróság a I. tényállási pont kapcsán Terhelt1 I. rendű vádlott tudattartalmának vizsgálatához szükséges tényeket nem megfelelően állapította

meg abban a vonatkozásban, hogy e vádlott tudott-e arról, hogy a padlófűtés nem került teljes egészében kivitelezésre, és a tervekhez képest gyengébb minőségű ajtók kerültek beépítésre a rendelőbe, illetve, hogy adott esetben erre ő maga adott-e utasítást. Hibás az a logikai következtetés, hogy pusztán azért, mert a parkoló megépítése az önkormányzat érdekében állt, e körben csak Terhelt I. rendű vádlott intézkedhetett.

[52] Kiemelték, hogy magánfél neve Község Önkormányzata a kivitelező cég3.-vel átalánydíjas vállalkozási szerződést kötött. A szerződés részét képezte a közbeszerzési eljárás során tett ajánlat. Ez az ajánlat pedig tartalmazta a padlófűtés kiépítését és a jó minőségű beltéri ajtókat is. A tervek és az ajánlattételi felhívás pedig tartalmazták az akadálymentes parkoló kialakítását. Rámutattak, hogy a parkoló kivitelezése többletmunkának minősült, mivel nélkülözhetetlen az orvosi rendelő rendeltetésszerű használatához, ezért az a helyes logikai következtetés, hogy az átalánydíjas szerződés miatt a vállalkozó érdekében állt elsősorban az, hogy a parkoló kivitelezését a kivitelezési költségek más területen történő csökkentésével oldja meg.

[53] Kérdéssé tették azt is, hogy a felek a szerződést átalánydíjasként kezelték-e, ugyanis a vállalkozó részletes, tételes költségvetést is benyújtott, ami részét képezi a pályázati anyagnak. Nem kellett, hogy egyértelmű legyen a felek számára, miszerint a pályázat során felhasznált, annak alapját képező tételes költségvetésben nem szereplő tételek tekintetében lehet-e követelése az önkormányzatnak vagy sem. Összességében megállapították, hogy egy legalábbis kétséges jogi helyzetben a vádlottak tévedhettek, azonban a bizonyítékokból egyáltalán nem következik a szándékos jogsértés.

[54] A I. vádpont kapcsán azt is vitatták, hogy a vád tárgyává tett cselekmények egyáltalán tényállásszerűek-e Terhelt I. rendű vádlott tekintetében, vagyis azok beilleszthetők-e a költségvetési csalás törvényi tényállásába. Álláspontjuk szerint ugyanis nem egyértelmű, hogy egyrészt a cselekmények ténylegesen okoztak-e vagyoni hátrányt bármely költségvetésnek, illetve, hogy az okozott vagyoni hátrány mennyiben állhat ok-okozati összefüggésben Terhelt I. rendű vádlott megállapított cselekményeivel. Nem állapítható meg ugyanis az, hogy a pénzeszközöket a céltól eltérően használták fel, hiszen a padlófűtéstől és a magasabb minőségű ajtóktól átcsoportosított, illetve elvont forrásokat kizárólag a pályázati dokumentációnak és a támogatási szerződésnek megfelelő célokra, azaz a rendelő felújítására használták fel. Mindezek alapján fenntartották azon álláspontjukat, mely szerint Terhelt I. rendű vádlott tévedésben volt a padlófűtés és az eredetileg tervezett ajtók beépítése tekintetében, valamint, hogy hiányzik a tényállási elemek közül a költségvetésnek okozott vagyoni hátrány. Ez alapján kérték, hogy az ítéltábla az iratok tartalma, ténybeli következtetés és a felvett bizonyítás alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállást állapítson meg, és Terhelt I. rendű vádlottat mentse fel ezen vádpont tekintetében.

[55] A II. tényálláspont esetében is részbeni megalapozatlanságot, azaz iratellenességet és helytelen ténybeli következtetést észleltek. Továbbá rámutattak, hogy az elsőfokú bíróság jogszabályt helytelenül alkalmazott.

[56] Elsősorban kifejtették, hogy hiányzik az eljárás megindítását megalapozó irat. Az Állami Számvevőszék feljelentése, melyre a nyomozati iratokban több alkalommal történt hivatkozás, egyáltalán nem áll rendelkezésre. Ilyen feljelentés tétele már csak azért sem valószínű, mert az Állami Számvevőszék a költségvetési források felhasználásának vizsgálatát azzal zárta le, hogy érdemi szabálytalanságot nem tárt fel és intézkedést nem tartott szükségesnek. Így már önmagában az eljárás megindulása is törvénybe ütközött.

[57] Jelezték, hogy téves az ítélet [116] bekezdésében írt megállapítás arról, hogy a nyomozás eredetileg mi miatt indult.

[58] Hiányos a 2jogi személytal kapcsolatos megállapítás, bár 2006-ban valóban egyesületté vált, azonban 2008. október 31. napjától újra pártként működött.

[59] Kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság indítványuk ellenére nem rekesztette ki tanú21 tanú 2017. március 27. napján gyanúsítottként tett vallomását a bizonyítékok köréből. tanú21 nem szándékozott védőt meghatalmazni. Bár az ügyben védő részvétele kötelező volt, annak kirendeléséről a nyomozó hatóság nem rendelkezett, ezért a kihallgatást nem lehetett volna megtartani, így az ott felvett jegyzőkönyv bizonyítékként nem használható fel.

Ezzel kapcsolatosan tévesnek ítélték a bíróság azon érvelését, hogy Terhelt2 II. rendű vádlott azonos körülmények között tartott kihallgatásával kapcsolatban ilyen kifogást senki nem támasztott. Megjegyezték, hogy az, ha a védelem vagy a terhelt nem hivatkozik egy bizonyíték törvénysértő jellegére, nem alapozhatja meg annak jogszerűségét.

Sérlemeztek, hogy tanú21 vonatkozásában az elsőfokú bíróság a terheltek általi befolyásoltságát állapította meg.

A tanú21 által Terhelt2 II. rendű vádlott részére adott meghatalmazással kapcsolatosan rámutattak, hogy az nem általános és teljeskörű volt, hanem arra szolgált, hogy a szervezet nevében a hivatalos ügyek és adminisztrációk intézésében, valamint a hivatalos helyeken való eljárásokban és ügyek intézésében meghatalmazottként eljárjon. Ennek megfelelően nem terjed ki a bankszámla feletti rendelkezésre. A bíróság álláspontjával szemben több irat is azt támasztja alá, hogy tanú21 személyesen járt el az jogi személy3 képviselőjében. A 2jogi személy tanú17 részére történő átadása kapcsán rámutatnak, hogy a vádlottak lakóhelyén megtalált 2jogi személy bélyegző és számlatömb régebbi volt, azok átadására nem kellett sort keríteni.

[60] Ugyancsak kifogásolták, hogy a bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a vádlottak a jogi személy iratait 2020. május 14. napján átadták a nyomozó hatóságnak és magyarázatot adtak arra, hogy az miért nem volt megtalálható a párt székhelyén és irodájában. Ezen túl tekintélyes iratmennyiséget bocsátottak a nyomozó hatóság részére, amit azonban már az eljárásban nem vizsgáltak.

[61] Felhívták a figyelmet arra, hogy az jogi személy3 iratait a párt új elnöke, tanú22 egy éven keresztül birtokolta, mielőtt eltűntek.

[62] A 2jogi személy vonatkozásában kifogásolták, hogy a nyomozó hatóság az eljárás alatt kísérletet sem tett arra, hogy e párt iratait beszerezze.

[63] Tévesnek tekintették az elsőfokú ítéletben tanú9 tanú tekintetében tett megállapítást, mely szerint megerősítette korábbi vallomását. A bíróság ezen tanú tekintetében nagy terjedelemben figyelmen kívül hagyta a tanú által elmondott, esetlegesen vádlottak védekezését alátámasztó gondolatokat.

[64] A cég1. tekintetében a következőkre mutattak rá. Téves azon ítéleti megállapítás, hogy Terhelt2 II. rendű vádlott először 2023. január 16. napján tett vallomásában említette meg a cég1.-t, ugyanis már 2015. október 5. napján történt NAV előtti meghallgatásán megemlíttette a céget, mint a kampány során beszállítót. A cégről ekkor részleteket is közölt, megjelölve a kapcsolattartókat, és azt, hogy a cég alvállalkozókkal dolgoztatott. Egyébként sem vonható le következtetés a védekezés előterjesztésének idejéből annak valóságtartalmára. A bíróság először a 2023. január 17-én megtartott tárgyaláson hallgatta ki érdemben Terhelt2 II. rendű vádlottat. Bizonyítékokkal alá nem támasztott feltételezésnek tartották a bíróság részéről, hogy a cég1. az egyes, 2jogi személy részére végzett feladatokat megvalósító alvállalkozók részére megelőlegezte a munkadíjat. Szintén alaptalannak tartották azt a megállapítást, hogy a cég1. nem szankcionálta a késedelmes teljesítést. Kifejtették érveiket azzal kapcsolatosan, hogy a étterem neve étterem alkalmas lehetett a készpénz átadására. Rámutattak, az, hogy a cég1. ügyvezetője valójában nem

működtette a céget, és hogy a társaságot működtető személyek célja esetlegesen az adóelkerülés volt, nem befolyásolja azt, hogy a társaság elvégezte a megrendelt munkát a 2jogi személy részére, a számlákon szereplő értékben. A cég1. terheltek lakóhelyén megtalált számlatömbje és bélyegzője kapcsán azzal érveltek, hogy a benyújtott dokumentumokon szereplő bélyegző lenyomata nem egyezik a megtalált bélyegző lenyomatával és a megtalált számlatömbök sorszám alapján nem egyeznek a terhelteknél megtalált tömbökkel, így a terhelteknek nem állt módjukban hamis számlákat, egyéb dokumentumokat készíteni. A számlatömbök birtoklására Terhelt2 II. rendű vádlott elfogadható magyarázattal szolgált. Hangsúlyozták, hogy tanú8 és Terhelt2 II. rendű vádlott egyértelmű magyarázatot adtak arra, hogy hogyan került a II. rendű vádlotthoz a benyújtott dokumentum, és hogyan maradt meg tanú8nál az általa csatolt verzió, valamint, hogy miért készültek különböző fotózott és scannelt változatok.

[65] A cég1. alvállalkozóival kapcsolatosan kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság életszerűtlen elvárásokat támaszt. Általános az alvállalkozók igénybevétele egy nagyobb feladat teljesítésére, az alvállalkozók ismerete pedig koránt sem szükségeszerű a megrendelő részéről.

Iratellenesen hivatkozta az elsőfokú bíróság Terhelt2 II. rendű vádlott 2023. június 15. napján csatolt beadványának tartalmát. Abban ugyanis nem az szerepel, hogy az ügyészség által csatolt iratban szereplő 11 cég lett volna a cég1. alvállalkozója, pusztán azt elemezte, hogy a cég1.-nek megvolt a kellő háttere a feladat elvégzéséhez.

Kiemelték, hogy a tanúként meghallgatott tanú16 nem nyilatkozott úgy, hogy a bankszámlák felett Terhelt2 II. rendű vádlott rendelkezett volna, egyéb iránt tekintettel arra, hogy a kifizetések nem banki utalással történtek, a számla feletti rendelkezési jog irreleváns.

Mindezek alapján megállapították, hogy a bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a cég1. által kiállított számlák valótlanok. Ezt cáfolta a számlatömb vásárlása, valamint a cég1. 2014. évi áfabevallása is. Felhívták a figyelmet arra, hogy a 2jogi személy számlájára utalt pénzből maradó 580 680 forint Terhelt2 II. rendű vádlott által egyéb kiadásokra költségének megállapítása az ítéletben téves, hiszen a bankszámla kivonatokból egyértelmű, hogy a készpénzfelvételekkel kapcsolatosan 636 552 forint bankköltséget vont le a bank. Ennek megfelelően nincs maradványösszeg. Mindezekre tekintettel indítványozták, hogy az ítéltábla az elsőfokú ítéletet változtassa meg, és Terhelt1 I. rendű vádlottat mentse fel az ellene emelt vádak alól, és állapítsa meg, hogy az eljárás során felmerült bünygyi költséget az állam viseli.

[66] Mindezen túl megjegyezték, hogy a személyi körülmények tekintetében a Toyota személygépkocsi nem 14, hanem 20 éves, amely Terhelt1 I. rendű vádlott tulajdonát képezi. Egyéb iránt a gépkocsit a vádlott 2023-ban értékesítette. Mindezeket túl tévesnek tartották a Debreceni Fellebbviteli Főügyészségnek a költségvetési csalás tekintetében az üzletszerűség megállapíthatóságára vonatkozó érvelését.

[67] Terhelt2 II. rendű vádlott és védője fellebbezésük írásbeli indokolásában (31. sorszám) megismételték a törvényszék ítéletének bevezető részéből kihagyott tárgyalás és előkészítő ülések kapcsán előadottakat. Álláspontjuk szerint pedig ennek feltüntetése lényeges lett volna, mivel a törvényszék az előkészítő ülésen betérjesztett bizonyítási indítványokat nem vette figyelembe, ami súlyos eljárásjogi hiba. A jogszabály által megkövetelt mértékes indítvány megtételére sem került sor az előkészítő üléseken. Ez a vádból is kimaradt.

[68] Azt is kifogásolták, hogy az ügyben az első tárgyalásra 2020. november 12. napján került sor, és csak ezt követően, 2020. november 16-án egyesítette a törvényszék a korábban a Pesti Központi Kerületi Bíróságon indult ügyet. Ezzel kapcsolatban arra is

rámutattak, hogy a folyamatban lévő ügghöz kellett volna egyesíteni az új eljárást. Az is eljárási hiba álláspontjuk szerint, hogy Terhelt1 I. rendű vádlott védőjét csak 2020. november 17. napján zárta ki az elsőfokú bíróság az eljárásból.

[69] Szintén eljárási szabály megszegéseként hivatkoztak arra, hogy a nyomozás elrendelésére hatáskörrel és illetékességgel nem rendelkező ügyészség részéről került sor.

[70] A személyi körülmények körében rámutattak, hogy Terhelt1 I. rendű vádlott esetében tévesen került sor 14 éves Toyota személygépkocsi feltüntetésére, holott az 20 éves, amelyet ráadásul e vádlott 2023. évben eladott.

[71] A II. tényállási pontban megállapítottakkal kapcsolatosan rámutattak, hogy Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottak nem fordították saját céljaikra a kampánytámogatást, hanem a 2014-es választásra együttműködési megállapodást kötő három szervezet által a jogszabályban meghatározott kampánycélokra költötték. E szervezeteket nem a kampánytámogatás céltól eltérő felhasználása végett hozták létre, hiszen azok már több éve folyamatosan működtek.

Megjegyezték, hogy a jogi személy² 2008. október 31-től újra pártként működött. 2018. január 12-től tanú¹⁷ nem formálisan lett e párt vezetője, hanem gyakorlatilag is, a jogszabályoknak megfelelően és a szervezet tagsága által megválasztva.

Tévedésként rögzítették, hogy Terhelt2 II. rendű vádlottnak a jogi személy² bankszámlája felett kizárólagos rendelkezési joga lett volna ezt követően. Az igaz, hogy tanú¹⁷ meghatalmazta Terhelt2 II. rendű vádlottat, de kizárólagos rendelkezési joga nem volt.

Rámutattak, hogy a jogi személy³ot nem a vádlottak alapították, az alapításnál Terhelt2 ott sem volt, és Terhelt1 is csak később érkezett. E vádlottak és szervezeteik pusztán részt vettek az jogi személy³tal a közös munkában.

Az sem igaz, hogy tanú²¹ arra hatalmazta volna fel Terhelt²t, hogy az jogi személy³ nevében teljeskörűen eljárjon. A szervezet nevében a hivatalos ügyek és adminisztrációk intézésében és a hivatalos helyeken való eljárásokban és ügyek intézésében járhatott el.

Rögzítették, hogy az jogi személy³ adataiban és a szervezet vezetőinek személyében már 2014. június 21. napjával változás állt be, de ezt a bíróság 2015. augusztus 26. napján fogadta el végzésével. Állították, hogy a 2014. évi választás kampányidőszakában Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottak az jogi személy³ot nem irányították.

Kifogásolták annak rögzítését, hogy tanú²¹ Terhelt2 részére meghatalmazást adott a bankszámla feletti rendelkezési jogra. Álláspontjuk szerint nem bizonyított, hogy az jogi személy³ utasításait Terhelt2 végezte a Netbankon keresztül. Így az sem igaz, hogy Terhelt2 II. rendű vádlott pénzt utalt volna a jogi személy részére.

Önellentmondást véltek felfedezni az elsőfokú ítélet [86] bekezdésében azzal kapcsolatosan, hogy az került rögzítésre, miszerint az utalások közlemény rovatába az I. és II. rendű vádlottak fűztek megjegyzést. Értelmezhetetlennek tartották a [89] bekezdésben írtakat, melyek szerint Terhelt1 összefüggésbe került a 2jogi személy készpénzfelvételeivel, hiszen Terhelt1 I. rendű vádlott és a jogi személy nem vett részt a 2jogi személy kampányanyagokkal kapcsolatos munkájában. Ezen tranzakciókat az alvállalkozók kifizetésére egyedül Terhelt2 II. rendű vádlott intézte.

Rámutattak, hogy a jogi személynél fennmaradó több mint 81 000 000 forintból a több mint 76 000 000 forintot nem tovább utalta, hanem öt részletben fizette ki a 2jogi személy számlái alapján az általuk elvégzett kampányszolgáltatásokra. Ezekből a továbbadott munkákból a jogi személynek 5 000 000 forintot meghaladó vállalkozási munkadíja keletkezett, ami okszerű. Ezt a pénzt bármikor és bármire szabadon elkölthette.

A jogi személy² a részére elutalt több mint 76 000 000 forintból 68 000 000 forintot meghaladó összeget költött el, és 7 000 000 forintot meghaladó vállalkozási munkadíja keletkezett jogszerűen. Ezzel a pénzzel saját pénzeként szabadon rendelkezhetett. A 2jogi személy bankszámláján maradt 580 680 forint összeg a banki készpénzfelvételek díjára sem volt elég. Így ez már nem is létezett, ezért sem lehetne arra vonatkozóan vagyonek Kobzást elrendelni.

Állították, hogy a jogi személytől a 2jogi személy számlájára utalt pénzt teljesen szabályosan, minden törvénynek megfelelően, a választási kampányhoz kapcsolódó szolgáltatásokra költötték el. A fizetési határidők miatt ezen összegek nem a kampányidőszakban lettek kifizetve. Hibás annak megállapítása, hogy a bizonylatokkal is alátámasztott készpénzkifizetések nem történtek meg, illetve nem az jogi személy³ kampánytevékenységére lettek fordítva. Mindezek miatt téves annak megállapítása, hogy Terhelt¹ I. rendű és Terhelt² II. rendű vádlottak bűncselekményt követtek el, valamint a gazdagodás mértéke még bűnösségük esetében is tévesen lett megállapítva. A Terhelt² II. rendű vádlottnak felrótt gazdagodást ugyanis nem jogszerű Terhelt¹ I. rendű vádlottól elvonni. Az jogi személy³ nem szegte meg a Ktv. 6. § (1) bekezdését, ezt az Állami Számvevőszék vizsgálata is megcáfolta. Téves az a megállapítás a [116] bekezdésben, mely szerint a nyomozás eredetileg a 2jogi személy számlájáról felvett készpénzről szólt. A nyomozás ugyanis az jogi személy³tal szemben indult. Kifogásolták, hogy a nyomozó hatóságok mindvégig az Állami Számvevőszék feljelentésére hivatkoztak, holott ilyen nem volt. Ezzel kapcsolatban a főügyészség még a Nyíregyházi Járásbíróságot is „tévedésbe ejtette”. Kiemelték, hogy Terhelt² II. rendű vádlott írásbeli vallomása nem tartalmazott olyat, hogy az Állami Számvevőszék a jogi személy és a 2jogi személy vizsgálatára nem lett volna jogosult, hanem azt állította, hogy ezen szervezetekkel szemben az Állami Számvevőszék feljelentést nem tett. Kifogásolták azt az ítéleti megállapítást, mely szerint Terhelt² II. rendű vádlott 2023. január 16-án nevesítette először a cég¹-t. Ezt ugyanis már 2015. október 5. napján megtette a NAV előtti meghallgatása során, hiszen említette ezt a szervezetet a kampánytevékenységben résztvevők között. Terhelt² II. rendű vádlott ezen meghallgatása során tanú¹⁸ nevét azért nem említette, mert azt kérdezték tőle, hogy kivel tartotta a kapcsolatot, márpedig ő ezen ügyvezetővel csak egyszer találkozott, a kapcsolatot tanú²³tal és tanú²⁴val tartotta. Ezt tanú⁸ is megerősítette.

A 2jogi személy és a cég¹. közötti valószínű üzleti kapcsolat alátámasztására előadták, hogy a cég¹. valóban nem rendelkezett megfelelő nyomdai kapacitással, és az érthető, hogy az alvállalkozóit nem árulta el Terhelt² II. rendű vádlottnak. Nem az ügyvezető volt, aki a készpénzes kifizetéshez ragaszkodott, hanem az a két személy, akivel Terhelt² II. rendű vádlott kapcsolatban állt. Ők kérték, sőt követelték a II. rendű vádlottól, hogy készpénzben fizessen, ne pedig átutalással. Ezt ő meg is tette, később pedig tanú⁸ útján fizetett készpénzben. Mindezt tanú⁸ tanúként megerősítette. A két számlatömb úgy került tanú⁸tól Terhelt² II. rendű vádlotthoz, hogy egy véletlen találkozás során kérte el tőle. Akkor adta oda neki a cég¹. már nem használt bélyegzőjét is a bélyegzőház esetleges újra felhasználása céljából. Ezt követően 2023. decemberében kereste meg tanú⁸t a II. rendű vádlott a beszkenelt iratok átadása érdekében, amit meg is talált tanú⁸ és egy pendrive-on odaadta Terhelt² II. rendű vádlottnak. Kitértek arra, hogy a 2023. január 17. napi tárgyaláson bemutatta a cég¹. által elvégzett kampányanyagokat.

Tévesen került rögzítésre, hogy Terhelt² II. rendű vádlott úgy nyilatkozott volna, miszerint a 18tanú nevéhez kötődő 11 cég alvállalkozói tevékenységet végzett a cég¹. részére. Csúpan azt állította, hogy az ügyvezető más cégeiben is hasonló feladatokat és munkákat végeztek, illetve szerveztek. Mindezt igazolja, hogy a cég¹. rendelkezett a kampányhoz megrendelt

szolgáltatásokhoz kapcsolódó tevékenységekkel, és az ügyvezető más cégeiben is végeztek hasonló feladatot korábban.

Kiemelték, hogy a Terhelt1 Szövetségesei Pártot nem a jogi személy helyett alapították, hanem a Seres Máriát támogató személyek hozták létre külön.

tanú21 a NAV előtti kihallgatása során nem mondott olyat, hogy Terhelt1 és férje kérésére alapította az jogi személy3ot, hanem azt mondta, hogy felkérték, hogy vállalja el a szervezet képviselőjét. Egyébként továbbra is indítványozták tanú21 nyomozás során tett vallomásának kirekesztését a bizonyítékok köréből. Ennek oka elsősorban nem az volt, hogy nem védő jelenlétében történt a kihallgatása, hanem az, hogy 21tanúval nem ismertették a jogait, nem történtek meg az előírt kioktatások és figyelmeztetések, és a gyanúsítás közlése sem. Terhelt1 és Terhelt2 gyanúsított ki hallgatását nem lehet ezzel összevetni, mert nem ugyanilyen körülmények között zajlottak le, és ők lényegi vallomást nem tettek.

tanú21 2015. évi adóhatósági meghallgatása és 2017. évi gyanúsított ki hallgatása vonatkozásában egybehangzás nem állapítható meg, hiszen 3 kérdés kivételével a többi teljesen más volt. Kifogásolták, hogy mivel a Nyíregyházi Törvényszék nem a vádnak tetsző vallomást hallott 21tanútól, ezért semmibe vette a tanú által mondottakat és az általa bemutatott fontos iratot.

Kifogásolták mind az jogi személy3, mind pedig a 2jogi személy iratanyagának felkutatására tett nyomozó hatósági intézkedéseket és azok elsőfokú bíróság általi értelmezését. A 64. oldalon rögzítették, hogy a könyvelési oldalból kétséget kizáró módon látszik, hogy a készpénzben felvett több mint 28 000 000 forintot Terhelt1 I. rendű vádlott nem a saját céljaira fordította, hanem a jogi személy érdekében használta fel.

Kifogásolták, hogy hibásan tételezte fel az ügyészség és a bíróság, hogy fiktív volt a tanú9 által a jogi személynek adott 17 000 000 forint kölcsön.

Megállapították, hogy Terhelt2 II. rendű vádlottat semmilyen összefüggésben nem lehet összekapcsolni a cég4 Kft.-vel vagy a cég1.-vel.

Az ítélet [162] bekezdésében írtak kapcsán rámutattak, hogy ellentétes a vád logikájával az a megállapítás, mely szerint a szórólapok és plakátok elkészítésére a 1cég közvetlenül az jogi személy3tal kötött szerződést, majd ezek terjesztéséről a 2jogi személlyal. Ebből következően logikus és egyértelmű, hogy a terjesztési munkák elvégzésre kerültek.

Leszögezték, hogy tanú8 sosem mondott olyat Terhelt2nak, hogy „Nem áll rendelkezésre semmiféle más bizonylat a számlák készpénzes kifizetésének igazolására”.

A 80. oldal 2. bekezdésében kifogásolták a bíróság azon megállapítását, hogy amennyiben Terhelt2 II. rendű vádlott az általa felvett készpénzből valóban a cég1. számláit fizette volna ki, ezt a nyomozás kezdetétől igazolhatta volna. Ugyanis egy bizonyított dolog igazságát nem annak időbeli elhangzása jogosult megalapozni. Hangsúlyozták, hogy Terhelt2től a nyomozás során nem kérték a számlákat, nem is érdekelte a nyomozó hatóságot, hogy kivel végeztette el a 2jogi személy a kampánytevékenységhez tartozó munkákat. Emiatt nem Terhelt2t kellene elítélni a törvényszéknek, hanem a feladatukat rosszul végző, csak parancsot teljesítő nyomozókat.

Rámutattak, hogy a cég1. azért engedélyezett két hónapos halasztott fizetési határidőt a 2jogi személy részére, mert megérte (86. oldal). Kiemelték, hogy nincs annak jelentősége, hogy az országgyűlési képviselő választás napja 2014. április 6-a volt, a 2jogi személy bankszámláján 2014. március 28-án mindössze 10 000 forint volt fellelhető, mert éppen március 28-án nyitotta a számlát Terhelt2.

A 2jogi személy mindig és mindent határidőben tudott volna teljesíteni, hiszen az ehhez szükséges pénz a rendelkezésre állt. A 91. oldalon magyarázatot adtak arra, hogy miért nem

okozott problémát a 2jogi személy és a cég1. között a kifizetések csúszása. Egyrészt a készpénzes kifizetés az eredetileg megállapított átutalás helyett jelentős megtakarítást eredményezett a készpénzfelvételeket terhelő tranzakciós díjak miatt. A halasztott kifizetésekre azért volt szükség, hogy a kampányanyagok elkészítésével és azok célba juttatásával minden rendben legyen, és ezeket le lehessen ellenőrizni, és csak a teljesítés után kerüljön sor a fizetésre. A konkrét kifizetések olyan időpontokban történhettek meg, amikor Terhelt2 II. rendű vádlott egyeztetni tudott a kft. képviselőivel. Irrelevánsnak tartották az elsőfokú bíróság azon álláspontját, mely szerint a étterem neve étteremben nem lehetett nyugodtan és biztonságosan átadni a nagy összegű készpénzt. Ezzel kapcsolatos ellentétes álláspontjuk alátámasztására fényképeket is becsatoltak a kérdéses étteremről.

Hangsúlyozták, hogy nem kérdéses az, hogy a cég1. ügyvezetőjének csak névleges szerepe volt. Arra hivatkoztak, hogy a Kft. ügyvezetője nem azonos a beregszászi ügyészségen kihallgatott 18tanú 19tanú. A születési időn kívül más közös adat nincsen e két személy esetében. Kifogásolták az elsőfokú bíróság azon megállapítását is, mely szerint nem fogadható el, hogy 18tanú épp ezt az egy céget kívánta ténylegesen működtetni.

Rögzítették, hogy annak, hogy az eljárás előrehaladtával került elő egyre több bizonyíték, az az oka, hogy a nyomozás során komolyabb nyomozói munka nem történt.

Kifogásolták a törvényszék azon álláspontját, mely szerint, aki jó gazda módjára jár el egy vállalkozásnál, az nem dolgozhat olyan céggel, amely alvállalkozókat vesz igénybe.

Bár egyetértettek abban a bírósággal, hogy a cég1. nevében a 2jogi személy részére kiállított számlák, teljesítési igazolások utólag lettek elkészítve, és ezt természetesnek is találták, hiszen csak a munkák elvégzése után lehet azokat kiállítani, hangsúlyozták, hogy azzal azonban nem értenek egyet, ha a bíróság arra utalt, hogy ezek a látszat kedvéért lettek elkészítve. Ugyanis a megrendelt kampányeszközök is elkészültek, melyet bizonyít az jogi személy3 választási eredménye, illetve ennek alátámasztására fényképeket is becsatoltak.

Ugyancsak kifogásolták azt a megállapítást, mely szerint a cég1. felett tanú8, illetve Terhelt2 diszponált.

A [184] bekezdésben rögzített cselekmény kapcsán állították, hogy Terhelt1 I. rendű vádlott, illetve vádlott-társai a magánfél nevei Orvosi Rendelő ügye kapcsán nem követtek el semmilyen bűncselekményt, és indokolták is. A cselekmény minősítése kapcsán rámutattak, hogy a Terhelt1 I. rendű, illetve Terhelt2 II. rendű vádlott vonatkozásában megállapított 37 890 000 Ft elkövetési érték nem különösen nagy, hanem jelentős vagyoni hátrány körébe tartozik. Igaz ez Terhelt1 esetében a magánfél nevei Orvosi Rendelővel kapcsolatos cselekményhez fűződő vagyoni hátránnyal együtt is.

Hosszasan részletezték mind Terhelt1 I. rendű, mind pedig Terhelt2 II. rendű vádlott vagyoni helyzetét a tulajdonukat képező lakások és személygépkocsik vásárlásának idejét, körülményeit, azok jellemzőit. Azt kívánták ezzel bemutatni, hogy azokra vagyoneklobzás nem rendelhető el.

Rámutattak, hogy a vagyoneklobzás a jogi személy és a 2jogi személy esetében is jogsértő. A vagyoneklobzás azért sem rendelhető el e két szervezettel szemben, mert megállapította a bíróság, hogy azok nem bűncselekmény elkövetésének leplezése céljából lettek létrehozva, és tényleges tevékenységük sem e célt szolgálta.

Érthetetlennek és elfogadhatatlannak tartották a bíróság indokolását név ügyész és név1 pénzügyőr alezredes tanúként történő kihallgatása indítványozásának elutasítása vonatkozásában.

Mindezek alapján elsődlegesen kérték a II. rendű vádlott felmentését bűncselekmény, másodlagosan pedig bizonyítottság hiányában. Harmadlagos indítványuk az ítélet hatályon kívül helyezésére és a Nyíregyházi Törvényszék új eljárásra utasítására irányult.

Végül, tekintettel arra, hogy álláspontjuk szerint az eljárás az Alaptörvénnyel ellentétes, indítványozták, hogy az ítéltábla „indítványozza az Alkotmánybíróság felé a jelen ügy megvizsgálását.”. Ennek alapjául azt jelölték meg, hogy az Állami Számvevőszék sem jelzéssel, sem feljelentéssel nem élt az ügyben, így a nyomozás elrendelésére az alapvető törvényi feltételek hiányában nem kerülhetett volna sor. Rámutattak, hogy az Abtv. 25. § (1) bekezdése értelmében a bíró az előtte folyamatban lévő egyedi ügyben fordulhat indítvánnyal az Alkotmánybírósághoz akkor, ha a konkrét ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította. Álláspontjuk szerint az egyedi normakontroll eljárásnak a fellebbezésben kifejtett indokok alapján fennállnak a feltételei.

[72] A jogi személy² jogi személy érdekében eljáró ügyvéd fellebbezésének indokolásában (36. sorszám) rámutatott, hogy a párt vonatkozásában a vagyonekbevitel alapjául szolgáló [92] bekezdésben írt tényállási rész egyrészt hiányos, másrészt pedig iratellenes. A hiányosságot abban találta, hogy a tényállás kiegészítést igényel annyiban, hogy az 2jogi személy rövidítése 2008. október 31. napjától újra pártként működött tovább, amit a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság végzése és az Országos Választási Bizottság igazolása is bizonyít, továbbá nem tartalmaz megállapítást arra nézve, hogy a tényállásként rögzített „kiadás” kinek az érdekkörében merült fel, egyáltalán az tekinthető-e a párt gazdagodásának. Ezen túl rámutatott, hogy a vagyonekbevitellel érintett összeg a készpénzfelvételhez kapcsolódó jelentős mértékű jutalékok és tranzakciós díjak ellenértékét jelenti. Ily módon ez az összeg nem a párt gazdagodásának tárgya, hanem a készpénzfelvétel költsége, amely a bank által levonásra került, így a párt azzal nem gazdagodott. Ezért álláspontja szerint vagyonekbevitelnek nincs helye, minek következtében indítványozta annak mellőzését. Ezen túl a vádhatóságnak az 2jogi személy rövidítése megszüntetésére irányuló indítványával kapcsolatosan rámutatott, hogy - amint azt az elsőfokú bíróság megállapította -, a pártot nem a cselekmény elkövetése céljából hozták létre, érdemi tevékenységet fejtett ki, márpedig a jogi személy megszüntetésének csak akkor lehet helye, ha jogszerű gazdasági tevékenységet nem folytat, és bűncselekmény elkövetésének leplezése céljából hozzák létre, vagy tevékenysége bűncselekmény elkövetésének leleplezését szolgálja. Erre tekintettel a párt megszüntetésének jogszabályi feltételei nem állnak fenn, ezért az ügyészség erre irányuló indítványának mellőzését kérte.

[73] Terhelt¹ I. rendű vádlott fellebbezésének írásbeli indokolásában (38. sorszám) az I. tényállás vonatkozásában rámutatott, hogy Terhelt⁴ IV. rendű vádlott mint műszaki ellenőr szabálytalanul járt el, mert nem tartotta be a rá vonatkozó szabályokat, a hibák, hiányosságok, eltérések feltűntetése során az e-építési naplóban, valamint a teljesítésigazolás vonatkozásában. Teljesen irreálisan hivatkozott arra a IV. rendű vádlott, hogy mindezt kérésre tette. A magánfél nevei Önkormányzatnak nem volt oka ilyen kérésre, hiszen a szerződésben foglaltakat a hiányosság kiküszöbölése érdekében bármikor módosíthatták volna. Kitért arra, hogy a rossz költségvetés készítés problémája miatt őt nem keresték fel, és nem állapodtak meg vele a kivitelezés megváltoztatásáról. Ez Terhelt³ III. rendű vádlott vallomásából is megállapítható. Mivel neki a kivitelezésben történt módosulásról nem volt tudomása, ezért a támogató felé a pályázat tartalmától történő eltérést nem is jelenthette be. Ez egyébként a jegyző feladata lett volna. A vádlott-társainak, valamint több tanúnak a vallomásait elemezve bemutatta, hogy Terhelt⁴ IV. rendű vádlott beismerő vallomását nem lett volna szabad elfogadni. Annak a hátterében, hogy nem a projekt megállapodásban foglaltaknak megfelelően lett elvégezve a felújítás, a vele szemben ellenséges orvosi rendelő „csapatának”

a lejárato akciója volt, tanú10 polgármester újraválasztása érdekében. Felhívta a figyelmet arra, hogy az orvosi rendelő átadásakor a padlófűtés elosztó doboza bárki számára megtévesztő volt, ugyanis az abból elinduló padlófűtés csövek a burkolatba futottak be.

Úgy vélekedett, hogy a magánfél nevei orvosi rendelő kivitelezési munkálatai során tulajdonképpen nem történt bűncselekmény, mert a parkoló kiépítése és az egyéb, a pályázatban nem szereplő dolgok kivitelezése során a többletmunkákkal a pályázatban meghatározottnál nagyobb értéket építettek be. Az új polgármester azonban mégsem kérte a parkolóval megvalósított értéknek a pályázati költségekbe való beszámítását.

Tekintettel arra, hogy a megkötött vállalkozási szerződés általánydíjas volt, így a vállalkozó köteles volt elvégezni a tervben szereplő, de a költségvetésből hiányzó többletmunkákat és azokat a műszakilag szükséges munkákat is, amelyek nélkül a létesítmény rendeltetésszerűen nem használható, ezért a padlófűtés kiépítésének elmaradása nem az önkormányzat, hanem a kivitelező érdeke volt.

A törvényszék nem vette figyelembe azt a fontos tény, hogy a közbeszerzési eljárás és a kivitelezői pályázatok elbírálása során Terhelt4 képviselte az önkormányzatot, ezért az ő feladatkörébe tartozott a kivitelezőknek átadott árazatlan költségvetés áttekintése. Neki észre kellett volna vennie, hogy a tervező hibájából kimaradtak a költségvetésből a parkoló kialakításának költségvetési sorai.

Kifogásolta a beruházás helyszíni ellenőrzésének körülményeit, a változás bejelentésének elmaradását.

Rámutatott, hogy a szabálytalansági vizsgálat lezárásáról szóló jelentés rögzítette, hogy a műszaki ellenőr a rábízott feladatot megszegte, mivel nem jelezte a nem szerződészerű teljesítést az önkormányzat felé. Ez pedig álláspontja szerint a saját végtelenségét igazolja.

Szintén kifogásolta, hogy elmaradt a beruházás tekintetében a garanciális bejárás, melynek megtartása esetén az immár 10 éve tartó eljárást meg lehetett volna előzni.

Felrótta a törvényszéknek, hogy nem tulajdonított jelentőséget az általa benyújtott képviselőtestületi ülések jegyzőkönyveinek, holott azok bizonyítják, hogy tanú3 jelen volt az orvosi rendelővel kapcsolatos valamennyi fontos döntéshozatalnál, ezért azon állítása, miszerint ő nem tudott semmit, valótlan.

[74] A II. tényállási ponttal kapcsolatban kifejtette, hogy semmilyen bizonyíték nincs a bűnösségére, hiszen bűncselekményt nem követett el. A választási kampány megszervezésében gyakorlatilag nem vett részt. A jogi személy a kampányhoz kapcsolódóan a saját média felületein az előírásoknak megfelelő megjelenéseket biztosított, amint az az elsőfokú ítéletben is rögzítésre került.

Nem lehet társtettes, egyrészt azért, mert Terhelt2 nem követett el bűncselekményt, másrészt azért, mert ő a munkáját a 2jogi személytől függetlenül és különállóan végezte.

Mindezekre tekintettel kifejtette véleményét, mely szerint az eljárás az ártatlanság védelme helyett a bűnösség megállapítására irányult. A törvényszék elsőfokú ítélete megalapozatlan. Ezért bűncselekmény és bizonyítottság hiányában a felmentését kérte.

[75] Terhelt2 II. rendű vádlott védekező iratában (39. sorszám) előadta, hogy a velük szemben „politikai megrendelésre indított eljárásban a bűnösség felmerüléséhez még csak

valódi ok sem volt, bizonyíték pedig még annyira sem”. Hangsúlyozta az eljárás szabálytalan és törvénysértő voltát, annak elindításától kezdve.

Kifogásolta a két ügy egyesítésének módját, és azt, hogy a törvényszék a bizonyítási indítványukat figyelmen kívül hagyta. Felsorolta az elsőfokú ítélet azon bekezdéseit, amelyekben szerinte hamis, iratellenes, valótlan, téves avagy éppen helytálló megállapítások szerepelnek.

Rámutatott, hogy az ártatlanság véelme és a kétséget kizáró bizonyítottság elve nem érvényesült az eljárásban, a Nyíregyházi Törvényszék a politikai akaratnak megfelelően ítélte el őt és feleségét.

Azt kérte, hogy az ítéltábla mentse fel mindkettőjüket az általa hamisnak tartott vádak alól.

[76] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség által írottakra reagálva (45. sorszámú beadvány) hosszasan ecsetelte a főügyészség beadványaiban általa felfedezni vélt hibákat, tévedéseket, és elsősorban a nyomozás során, illetve az ügy megindításakor elkövetett szabálytalanságokat emelte ki.

[77] Terhelt4 IV. rendű vádlott a 49. sorszámú nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy magánfél neve Önkormányzatát kár nem érte, mivel a pótmunka értéke több volt, mint az elmaradó munkáé. Az akadálymentes parkoló és rámpa kialakítása nélkül a projektet nem lehetett volna befejezni. Hangsúlyozta, hogy ha 2014. év végéig beadták volna a változásbejelentést, akkor nem indult volna eljárás.

[78] Terhelt2 II. rendű vádlott újabb, 81. sorszámú beadványában elemezte az elsőfokú eljárásban előadott ügyészi perbeszédet és rámutatott a jegyzőkönyvi leírás problémáira és ellentmondásaira.

[79] Az I. és II. rendű vádlott által jegyzett beadványban rámutattak, hogy a védekezéshez való jogukat több sérelem is érte. Így például fontos iratokat nem kaptak meg a hatóságoktól, álláspontjuk szerint az első fokon eljáró tanács elnöke valótlanosságokat állított, letagadta, hogy előre megkapta a vádbeszédet. Ezt ők nem kapták meg, és ez súlyosan sértette a tisztességes eljárás követelményét.

[80] Mindezek alapján felmentésüket kérték. Újra bemutatták a nyomozás elrendelésének, illetve lefolytatásának általuk vélt szabálytalanságait és rámutattak, hogy a vád bizonyítása teljes egészében elmaradt.

[81] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Terhelt2 II. rendű vádlott beadványára reagálva rámutatott, hogy a Nyíregyházi Törvényszéken a 2024. június 18. és június 20. napi tárgyaláson készült jegyzőkönyv a büntetőeljárás törvény rendelkezéseinek megfelel. Az a vádbeszédet a szükséges részletességgel tartalmazta. Nem tartotta megalapozottnak a II. rendű terheltnek a védekezés lehetőségének korlátozottságára vonatkozó hivatkozását, hiszen a június 18. napi tárgyaláson jelen volt ügyvédjelölt, illetve a június 20. napján tartott tárgyaláson eljáró védő sem jelezte, hogy szükség lenne a június 20-i tárgyalás elnapolására a felkészülés érdekében.

[82] Az I. és II. rendű vádlottak az ügyészi átiratra reagálva 83. sorszámú beadványukban továbbra is fenntartották, hogy vonatkozásukban súlyosan sérült a tisztességes eljárás követelménye. Az ügyészség terhére bűnpártolás, az elsőfokú bíróság jegyzőkönyvezésével kapcsolatban pedig hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás megállapíthatóságát vázolták fel.

[83] 84. sorszámú beadványukban részletesen, bekezdésként elemezték az elsőfokú bíróság ítéletét és rámutattak annak hibáira.

Az ügyészséggel és az elsőfokú bírósággal szemben felvetett bűncselekmények megismétlésén túl újra az érdemi védekezés lehetőségének sérelmét és a fegyveregyenlőség

elvének figyelmen kívül hagyását sérelmezték. Megkérdőjelezték az elsőfokú bíróság pártatlanságát.

[84] A fellebbviteli főügyészség 44. sorszámú átiratában (ügyészségi száma: Bf.378/2020/24.) a II.r. védője beadványában foglaltakat nem tartotta megalapozottnak. Bár álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a II. tényállási pontot illetően részben megalapozatlan, de ez kiküszöbölhető, ugyanis az elsőfokú bíróság lefolytatott bizonyítás alapján okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére. A védő által felajánlott bizonyítás nem alkalmas a vádlottak bűnösségére vont következtetés megalapozatlanná tételére, vagy annak megdöntésére, hogy a jogi személy részére átutalt 128.012.400 forint összegből a jogi személy által a jogi személy² részére tovább utalt 76.360.680 forint nem kampánytámogatás céljára, nem kampány időszakban lett felhasználva.

[85] A I.r. védője által Terhelt¹ I. rendű vádlott védelmében 2024. december 23. napján előterjesztett nyilatkozatban előadottakról úgy vélekedett, hogy azok az elsőfokú bíróság által okszerű mérlegeléssel megállapított tényállás megalapozatlanná tételére nem alkalmasak.

[86] Előadta, hogy a II. rendű vádlott védőjének 2024. december hó 27. napján kelt fellebbezési indokolásában jelzett vélt szabálytalanságok, például a nyomozás elrendelésével kapcsolatban felvetett hatásköri és illetékességi észrevételek, nem érintik a vád törvényességét. Az indokolásban idézettek, mely szerint az 1989. évi XXXIII. törvény 10. § (2) bekezdése szerint államigazgatási szerv a párt gazdasági-pénzügyi ellenőrzésére nem jogosult, nem akadályozzák a büntető ügyben eljáró nyomozóhatóságot, ügyészséget a költségvetést károsító bűncselekmény gyanúja miatti nyomozás elrendelésében, a nyomozás lefolytatásában, a vádemelésben, valamint a vádképviselésben.

[87] A I.r. védő és I.r. védője ügyvédek által 2024. december 31-i keltezéssel benyújtott fellebbezés indokollással kapcsolatban rögzítette, hogy az 1. vádpont tekintetében a védő által az átalánydíjas vállalkozási szerződéssel kapcsolatban kifejtettek nem vitathatóak, azonban az elsőfokú bíróság megalapozott következtetése szerint (ítélet indokolás [19] bekezdés) I., III. és IV. rendű vádlottak megállapodtak a padlófűtés kiépítésének kihagyásában, a gyengébb minőségű, olcsóbb ajtók beépítésében és az akadálymentes parkoló kiépítésében.

[88] Az üzletszerűség körében kifejtettekkel kapcsolatban megjegyezte, hogy az akkor is megállapítható, ha az elkövető nem a saját maga számára szerez a bűncselekményből hasznot.

[89] A jogi személy jogi személy érdekében eljáró ügyvéd 2025. január hó 7. napján kelt, a jogi személy jogi személlyel szembeni intézkedés alkalmazásának mellőzését kérő indítványával kapcsolatban álláspontja szerint a jogi személy elnevezésű párttal szemben 2.587.366 forintra elrendelt vagyonek Kobzás mellőzése nem indokolt, figyelemmel arra is, hogy a vádlottak felmentésének nincs helye, ezért a Jszbt. 21. § (3) bekezdésében írt eljárás megszüntetési feltételek sem állnak fenn.

[90] A jogi személy² jogi személy érdekében eljáró ügyvéd 2025. január hó 9. napján kelt beadványával kapcsolatban azt hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a jogi személy² bankszámláján zár alá vett 580.680 forint nem a kampány időszakban, nem a kampánnyal összefüggésben, nem a kampánnyal kapcsolatban felmerült kiadás, mely így a vagyonek Kobzás tárgya lehet.

[91] Terhelt¹ I. rendű vádlott 2025. január hó 12. napján kelt, büntetőjogi felelősségét vitató, a padlófűtés körében előadottak vélekedése szerint az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységét támadják. A többletmunkák kapcsán úgy a jogszabályok, mint a pályázat és a közreműködő szervezet lehetőséget biztosítottak azok elvégzésére, azonban

ezekre forrással az önkormányzat nem rendelkezett, ezért került sor Terhelt3 javaslatára a parkoló megtakarításból való megvalósítására, melyben I. rendű Terhelt1, III. rendű Terhelt3 és IV. rendű Terhelt4 vádlottak megállapodtak (indokolás [19] bekezdése). A terhelti beadványban írtak nem alkalmasak a vádlott bűnösségére vont következtetés megalapozatlanságának megállapításához.

[92] Ehhez kapcsolódóan elemezte a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény átalánydíjas vállalkozási szerződésre vonatkozó szabályait.

[93] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítélete ellen bejelentett fellebbezéseket a Be. 600. § (1) bekezdésének b) pontja alapján tárgyaláson bírálta el, mivel a részbeni felderítetlenség kiküszöbölése érdekében bizonyítás felvétele volt szükséges.

[94] Terhelt2 kihallgatását követően az ítéltábla a védelmi oldalról előterjesztett további bizonyítási indítványokat elutasította.

[95] Az ügyész perbeszédében fenntartotta a fellebbviteli főügyészség átirataiban foglaltakat. Terhelt2 II. rendű vádlott azon felvetésére, mely szerint az ügy politikai okokból lett kiemelt, rámutatott, hogy a büntető ügy kiemeltté nyilvánítása objektív okokból történt. A büntetőeljárásról szóló törvény sorolja a kiemelt ügyek közé a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekményeket. Az ügyészi tevékenységet pedig a legfőbb ügyészségi körlevél szabályozza.

Hangsúlyozta, hogy amennyiben egy választáson induló szervezet a nyilvánossághoz fordulva kíván felhatalmazást szerezni, akkor vezető tisztségviselői számot tarthatnak a közérdeklődésre.

Nem megalapozott az a terhelti hivatkozás, mely szerint a pártok működése során felmerült bűncselekmény gyanúja miatt kizárólag az Állami Számvevőszék jelentése alapján indulhatna büntetőeljárás, mivel a Be. 4. § (1) bekezdése rögzíti a hivatalbóli eljárás alapelvét. Terhelt4 IV. rendű vádlott 2025. március 25-én tett nyilatkozata vonatkozásában azt emelte ki, hogy a magánfél nevei orvosi rendelő felújításával kapcsolatos többletmunkák vonatkozásában a jogszabályok, a pályázat és a közreműködő szervezet is lehetőséget biztosított azok elvégzésére, azonban ezekre forrással az önkormányzat nem rendelkezett, ezért került sor Terhelt3 III. rendű vádlott javaslatára a parkoló megtakarításból való megvalósítására, melyben az I., a III. és IV. rendű vádlottak megállapodtak.

Változatlanul fenntartotta az elsőfokú ítélet megváltoztatására, a vagyoni hátrány összegére, a cselekmények minősítésének megváltoztatására, a büntetések súlyosítására, a vagyoneklobzásra, továbbá a jogi személyek megszüntetésére vonatkozó indítványait.

[96] Terhelt1 I. rendű vádlott védője, I.r. védő az I. tényállási pontban írt cselekmény kapcsán méltatta az I. rendű vádlott polgármesteri tevékenységét.

Álláspontja szerint nem bizonyítható kétséget kizáróan, hogy az I. rendű vádlott tudott arról vagy kellő gondosság mellett eljárva tudnia kellett volna arról, hogy a padlófűtés nem került teljes egészében kivitelezésre, illetve a tervekhez képest gyengébb minőségű ajtók kerültek beépítésre. Így nem tudta, hogy tévedésbe ejti a MAG Zrt.-t, illetve a hivatalt, így szándékossága nem állapítható meg a költségvetési csalás büntette vonatkozásában. Hivatkozott Terhelt2 másodfokú eljárásban tett vallomásra és Terhelt4 IV. rendű vádlott nyilatkozatára. Felhívta a figyelmet név2 nyomozó pénzügyőr főhadnagy 2015. január 10-én kelt jelentésére, melyben megállapította, hogy semmi nem támasztja azt alá, hogy Terhelt1 I. rendű vádlott tisztában volt azzal, hogy nem a műszaki tervdokumentációnak megfelelően készült el a beruházás.

Érthetetlennek tartotta Terhelt4 IV. rendű vádlott vallomására alapítani a tényállást, akinek törvényi kötelezettségei elmulasztása tényszerűen bizonyított. Továbbra is hivatkozott a padlófűtés elosztódobozának megtévesztő voltára. Részletesen elemezte Terhelt4 IV. rendű vádlott vallomásait, és azt állapította meg, hogy azok olyan ellentmondásokat tartalmaznak, mely miatt szavahihetőségéhez kétség fűződik.

Az egész büntetőeljárás létét annak tulajdonította, hogy az új polgármester, illetve a magánfél nevei házi orvos ellenségesen viszonyult Terhelt1 I. rendű vádlotthoz. Azt is kétségessé tette, hogy a költségvetésnek egyáltalán keletkezett-e vagyoni hátránya.

Összegezve kifejtette, hogy az I. tényállási pontban írt cselekmény vonatkozásában a tényállás részben hiányos, részben felderítetlen, ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, valamint az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett. Indítványozta, hogy az ítéltábla az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságát kiküszöbölve eltérő tényállást állapítson meg, és az I. rendű vádlottat mentse fel ezen tényállási pont tekintetében, mert az általa elkövetett cselekmény nem bűncselekmény.

[97] I.r. védője meghatalmazott védő az I. rendű vádlott védelmében a II. tényállási pont tekintetében fenntartotta a fellebbezésének indokolásában kifejtetteket. Annak alapján pedig indítványozta a II. vádpont tekintetében is az I. rendű vádlott felmentését.

[98] II.r. védője, Terhelt2 II. rendű vádlott meghatalmazott védője perbeszédében lényegében megismételte az eljárás során az elsőfokú perbeszédben, észrevételeiben, illetve fellebbezésének indokolásában írtakat. Kiemelte az eljárás megindításának jogszerűtlenségét, az Állami Számvevőszék szerepének tisztázatlanságát. Hamisnak vélte a nyomozás megindításának alapját, ugyanis az Állami Számvevőszék nem tett feljelentést.

Hatásköri és illetékességi problémákat vetett fel, miszerint a Budapest V. és XIII. Kerületi Ügyészség nem rendelhetett volna el nyomozást, mivel az jogi személy³ székhelye Nyíregyházán van, ezért a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség bírt volna hatáskörrel és illetékességgel.

Eljárási szabálytalanságra mutatott rá a nyomozás első megszüntetése és újraindítása körében. Ezen belül kiemelte, hogy az ÁSZ panasszal élt, bár nem volt jogosult panasztételre és a főügyészség el is utasította ezt a panaszt, mégis a Nyíregyházi Járásbíróság nyomozási bírāja elrendelte ügyészségi indítványra az eljárás folytatását később. Ekkor ismét az ÁSZ nem létező feljelentésére történt hivatkozás.

Sérelmezte, hogy a nyomozást szabálytalanul zárták le, mivel a vádlottakat és a védőket nem értesítették erről, nem adták meg a lehetőséget az iratok megtekintésére. Csak sajtóhírekből tudták, hogy vádemelés történt.

Felrótta az elsőfokú bíróságnak, hogy indokolatlanul és indokolás nélkül utasította el a bizonyítási indítványokat.

Eljárási szabálytalanságként értékelte, hogy a Nyíregyházi Törvényszék ügyéhez került egyesítésre a Pesti Központi Kerületi Bíróságon indult ügy.

Hivatkozott a bűncselekmény hiányára és a vád megalapozatlanságára. Hangsúlyozta, hogy az jogi személy³ jogszerűen folytatta a kampányt, dokumentáltan valótlán azon állítás, hogy a vádlottak nem a jogszabályban meghatározott kampánycélra fordították az állami támogatás egy részét. Hangsúlyozta, hogy az jogi személy³, a jogi személy és a jogi személy² együttműködése nem az állami támogatás eltulajdonítására irányuló láncolat volt, hanem három független párt összefogása a jó választási eredmény érdekében, melyen belül

mindhárom pártnak megvolt a maga feladatköre. Sérelmezte azt, hogy a vád szerint leplezték és átláthatatlanná tették a pénz útját, ezzel szemben teljes mértékben átlátható volt a pénzáramlás.

Bemutatta, hogy az elsőfokú ítéletben megállapítottakkal szemben a cég1. nem fiktív cég volt, és a számára átutalt kampánytámogatást kampányfeladatokra fordította. Működését bizonyítja a 2014. évi ÁFA bevallás, valamint tanúvallomások, számlák és bizonylatok.

Sérelmezte, hogy Terhelt2nak felrótták azt, miszerint nem igazolta a nyomozás kezdetétől azt, hogy készpénzben kifizette a cég1. számláit. A II. rendű vádlott ugyanis a nyomozás kezdetétől következetesen hivatkozott a cég1.-re a NAV-nál tett tanúvallomásában, valamint írásban többször nyilatkozott erről. A 2jogi személy és a cég1. közötti együttműködést bizonyító okiratok megtalálhatóak az eljárás anyagában. Elemezte a jogi személy és a jogi személy2 szerepét az jogi személy3 kampányában.

Bemutatta, hogy az ítélet miért állapította meg tévesen azt, hogy a vádlottak 81 573 400 vagyoni hátrányt okoztak a költségvetésnek, hiszen semmilyen „gazdagodás” vagy „eltulajdonítás” nem történt.

Elemezte Terhelt1 I. rendű vádlottnak a jogi személy elnökeként kifejtett tevékenységét, függetlenségét e téren Terhelt2 II. rendű vádlottól. Ennek eredményeként azt állapította meg, hogy a vádlottak nem lehettek társtettesek, mert sem közösen, sem egymástól függetlenül nem követtek el bűncselekményt.

Vitatta az elsőfokú bíróság által elrendelt vagyonekbevitel jogszerűségét. Ennek során bemutatta, hogy az eljárás során zár alá vett két ingatlant a vádlottak jóval a kampánytevékenység támogatására nyújtott állami költségvetési pénz felvétele előtt szerezték. Hiányolta a vádlottakkal szemben a vagyonosodási vizsgálat lefolytatását. Bemutatta Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottak vagyoni helyzetét, és megállapította, hogy gazdagodás nem történt a részükről.

A kampánytámogatás felhasználása szabályainak bemutatását követően elemezte a kapott állami támogatás jogi személy3 általi felhasználását. Hangsúlyozta, hogy az Állami Számvevőszék nem tárt fel szabálytalanságot, az ítélet mégis azt állapította meg, hogy a párt megszegte a Ktv. 6. § (1) bekezdését.

Mindezek alapján elsődlegesen Terhelt2 II. rendű vádlott felmentését indítványozta, bűncselekmény hiányában, másodlagosan bizonyítottság hiányában, harmadlagosan pedig az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását. Bár ezen túl enyhítésre irányuló indítványt nem terjesztett elő, azonban kérte enyhítő körülményként figyelembe venni az időmúlást, Terhelt2 II. rendű vádlott büntetlen előéletét, családi körülményeit, egészségi állapotát, társadalmi szerepvállalását és az jogi személy3 kampányának sikerét.

Mindezen túl indítványozta, hogy az ítéltábla forduljon indítvánnyal az Alkotmánybírósághoz a jelen ügy megvizsgálására. Ugyanis a nyomozás elrendelésére alapvető törvényi feltételek hiányában került sor, továbbá az eljárás több, sarkalatos törvényi szabályozásba ütközik és az Alaptörvénnyel is ellentétes.

[99] Terhelt3 III. rendű vádlott védője az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

[100] Terhelt4 IV. rendű vádlott védője kifejtette, hogy az ügyészségnek a vádirati minősítéstől eltérő jogi minősítés megállapítására irányuló indítványa alaptalan.

Bemutatta, hogy az orvosi rendelő felújítása során miért volt szükség a tervhez képest eltérő munkálatok elvégzése, valamint, hogy megvalósult a pályázati cél. vagyoni hátrány nem érte a költségvetést. A helyi önkormányzat sem károsodott. Abban nincs szerepe Terhelt4 IV.

rendű vádlottnak, hogy a későbbiekben az önkormányzatnak visszafizetési kötelezettsége keletkezett. Összességében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[101] Az jogi személy³ védője szintén az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[102] A jogi személy jogi személy védője hangsúlyozta, hogy törvényesen működő pártról van szó, a megszüntetésre irányuló ügyészi indítvány nem alapos. Kifejtette, hogy az elsőfokú eljárásban a tárgyalásokon kötelező lett volna a jogi személyek érdekében eljáró ügyvédek részvétele, de ez nem történt meg, ezért abszolút eljárási szabálysértés miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése megfontolandó.

[103] A jogi személy² védője a vagyonek Kobzás mellőzése érdekében benyújtott fellebbezését fenntartotta.

[104] Terhelt¹ I. rendű és Terhelt² II. rendű vádlottak az utolsó szó jogán tett felszólalásukban lényegében megismételték az eljárás során végig hangoztatott érveiket, egyrészt a magánfél nevei orvosi rendelő pályázati felújítása kapcsán Terhelt¹ I. rendű vádlott tévedésben voltáról, a II. tényállási pontban írt cselekmény kapcsán pedig továbbra is fenntartották, hogy a pártok, társadalmi szervezetek törvényesen működtek, a kampánycélra az jogi személy³ részére kiutalt összeget szabályosan használták fel. Fenntartották, hogy politikai okokból indult ellenük az eljárás, a nyomozóhatóság ilyen céllal tevékenykedett, és az ügyészség összejátszott az elsőfokú bírósággal. Újra kitértek mindazon indokokra, melyeket már korábban többször előadtak.

Mindezek alapján mindketten felmentésüket kérték az ellenük emelt vádak alól.

III. A felülbírálat

[105] A bejelentett jogorvoslatok okára és irányára tekintettel az ítéltábla a törvényszék ítéletét és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes terjedelmében bírálta felül. A revízió kiterjedt az eljárási szabályok megtartására, az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmények minősítésére, a büntetések kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezésekre, továbbá az indokolás helyességére és Be. 590. § (7) bekezdése szerint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekre is.

III.1. A vád törvényességének és az eljárási szabályok megtartásának vizsgálata

[106] A védelmi jogorvoslatok érvelése szerint az elsőfokú bíróság törvényes vád hiányában járt el. Az ítéltábla ugyanakkor rámutat arra, hogy a Kúria a B.23. számú elvi határozatán kifejtettek szerint a vád törvényességét nem befolyásolja – ezért a vád törvényes – ha a büntetőeljárás során a nyomozást nem az illetékes nyomozó szerv végezte el, és a megyei főügyészség helyett a városi ügyészség emelt vádat.

A nyomozás során megvalósult eljárási szabálysértés a vád törvényességét nem érinti.

[107] Törtetlen abban a bírói gyakorlat, hogy a nyomozás során vétett eljárási szabálysértések alapján a vád törvényessége nem vonható kétségbe. A vád törvényessége független attól, hogy egyébként eljárási szabályt sértettek-e a nyomozás vagy a vádelőkészítése során. A vád törvényessége nem a vádelőkészítés (nyomozás és vádemelés) hanem csakis a bíróság elé terjesztett vád alapján vizsgálható (EBH.2299.). A vád törvényessége szempontjából a vád emelésének és a módosításának nem feltétele a korábban megszüntetett nyomozás folytatásának elrendelése, sőt még az sem, hogy az adott cselekmény

miatt egyáltalán folyják nyomozás (Kúria Bfv.III.529/2012/10.). Ezt az álláspont jelenik meg a Kúria a Bfv.III.615/2011/6. és Bfv.III.747/2014/2. számú döntéseiben, valamint a B.23. számú elvi határozatban is.

[108] Ezért az ítéltábla a vád törvényességét vitató védelmi érvelést nem találta alaposnak, és megállapította, hogy nem indokolt a büntetőeljárás felfüggesztése mellett az Alkotmánybírósághoz fordulás azon, Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottak valamint védőik által feltételezett okból, amely szerint az eljárás több, sarkalatos törvényi szabályozásba ütközik, és az Alaptörvénnyel is ellentétes.

[109] A teljeskörű felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy a védelmi fellebbezésekben írtakkal szemben az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a vádlottak tekintetében alapvetően a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont], sem olyan súlyos relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1) és (2) bekezdés a)-d) pont], amely az eljárás törvényességét befolyásolva kizárta volna az érdemi felülbírálatot, és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezné.

[110] Nem tekinthető eljárási hibának az ügyek egyesítése, hiszen nyilvánvaló, hogy a magasabb hatáskörű törvényszék ügyéhez kellett egyesíteni a járásbíróság előtt indult ügyet.

[111] Ugyanakkor a törvényszék annyiban mégis eltért az eljárási szabályoktól, hogy a Terhelt1 Szövetségesi Párt, a jogi személy és a jogi személy2 tevékenységét érintő bizonyítást jelentős terjedelemben, több határnapon keresztül a jogi személyek érdekében eljáró ügyvédek távollétében folytatta le.

[112] Ezzel kapcsolatosan mindenekelőtt szükséges áttekinteni a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvénynek (a továbbiakban: Jszbt.) az elsőfokú eljárás idején hatályban volt releváns rendelkezéseit.

[113] A Jszbt. 7. § (1) bekezdése értelmében, ha a jogi személlyel szemben a büntetőeljárás során intézkedés alkalmazásának lehet helye, az intézkedés alkalmazásáról – ha a törvény másként nem rendelkezik – terhelt ellen indított büntetőeljárásban kell határozni, míg a (2) bekezdés szerint ebben az esetben a Be. rendelkezéseit az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell értelemszerűen alkalmazni.

[114] Megjegyzendő, miszerint a Jszbt. 3. § (1) bekezdés a-c) pontjaiban felsorolt, jogi személlyel szemben szankcióként alkalmazható intézkedések a Btk. 63. § (1) bekezdés i) pontja alapján büntető anyagi jogi intézkedésnek minősülnek.

[115] A Jszbt. 2. § (1) bekezdés a) pontja akként rendelkezett, hogy jogi személlyel szemben a törvényben meghatározott intézkedések szándékos bűncselekmény elkövetése esetén alkalmazhatók, ha a bűncselekmény elkövetése a jogi személy javára előny szerzését célozta vagy eredményezte, vagy a bűncselekményt a jogi személy felhasználásával követték el, és a bűncselekményt a jogi személy vezető tisztségviselője vagy a képviselőre feljogosított tagja, alkalmazottja, illetve tisztségviselője, cégvezetője, valamint felügyelőbizottságának tagja, illetve ezek megbízottja a jogi személy tevékenységi körében követte el.

[116] A Jszbt. 3. § (1) bekezdés a-c) pontja alapján, ha a bíróság a bűncselekmény elkövetőjével szemben büntetést szab ki, megrovást vagy próbára bocsátást alkalmaz, elkobzást vagy vagyonelkobzást rendel el, akkor a jogi személlyel szembeni intézkedések körében a jogi személy megszüntetéséről, tevékenységének korlátozásáról rendelkezhet, illetve pénzbírság kiszabásáról határozhat.

[117] Ha az ügyészség jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazását indítványozza, a bíróság ítéletében a jogi személlyel szemben intézkedést alkalmaz, az indítványt elutasítja,

vagy az intézkedés alkalmazását mellőzi, ha az a jogi személyre nézve méltánytalan hátrányt jelentene [Jszbt. 18. § (1) bekezdés a-c) pont].

[118] Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi személyre vonatkozó rendelkezése ellen fellebbezésre az ügyészség, valamint a jogi személy érdekében eljáró ügyvéd és a törvényes képviselő jogosult, ez utóbbiak csak a jogi személlyel szemben alkalmazott intézkedéssel kapcsolatos ítéleti rendelkezés vagy az ítélet indokolása ellen. A jogi személy terhére az ügyészség fellebbezhet [Jszbt. 20. § (1) bekezdés].

[119] Jelen ügyben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Főügyészség a 2020. július 1. napján kelt B. 2251/2015/145. számú vádiratában a jogi személy1 (volt Terhelt1 Szövetségesi), a jogi személy és a jogi személy2 jogi személyekkel szemben a Jszbt. 4. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakra figyelemmel intézkedésre, nevezetesen a jogi személyek megszüntetésére tett indítványt.

[120] A Jszbt. 9. § (1), (5), (6) bekezdéseiből következően a jogi személy érdekében ügyvéd jár el a büntetőeljárás során, ha a jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazásának lehet helye. A jogi személy érdekében eljáró ügyvéd büntetőeljárási helyzete lényegében a védő eljárásjogi helyzetének feleltethető meg, hiszen jogaira és kötelezettségeire – a törvényben meghatározott kivételekkel – a Be. védőkre vonatkozó szabályai az irányadók, konkrét jogait a Jszbt. 9. § (6) bekezdése tartalmazza. A Jszbt. ennek során a Be. terminológiájához igazítja és részletezi azokat a rendelkezéseket, amelyek a jogi személy érdekében eljáró ügyvédnek a védőhöz képest eltérő eljárási jogait rögzíti, ennek keretében különbséget tesz a vádemelés előtt, a bírósági eljárásban és a nyomozó hatóság, az ügyész vagy a bíróság előtt gyakorolható jogosultságai között.

[121] A jogi személy érdekében eljáró ügyvéd a védőre vonatkozó szabályokkal egyezően a bírósági eljárásban is bizonyítékot terjeszthet elő, indítványokat, észrevételeket tehet, felszólalhat [Jszbt.9. § (6) bekezdés c) pont].

[122] A jogi személy érdekében eljáró ügyvéd ennek megfelelően a védő pozíciójához hasonló eljárási feladatot lát el, jogainak, kötelezettségeinek köre is ehhez igazodik (BH2022. 290. [25], Kúria Bpkf.I.505/2022/6.).

[123] Mindezekre figyelemmel a jogi személy érdekében eljáró ügyvéd jelenléte a vádemelést követően az előkészítő ülés [Jszbt. 16/B. § (1) bekezdés] mellett a Jszbt. 9. § (5) és (6) bekezdésében foglalt rendelkezések helyes értelmezése szerint a Be. 44. § a) és g) pontjai, illetve a Be. 427. § (5) bekezdés a) pontja következtében a törvényszék által lefolytatott bírósági eljárásban a tárgyaláson (nyilvános ülésen) is kötelező. Ez alól csak a Be. 429. § (1) bekezdése szerinti kivétel – miszerint a tárgyalás a jogi személyt nem érintő részében megtartható – érvényesül.

[124] Azonban az elsőfokú eljárásban a törvényszék a jogi személyek érdekében eljáró ügyvédek kizárólag az előkészítő ülésre idézte – melyen részt is vettek –, ezt követően azonban valamennyi további intézkedése során csak értesítette őket a kitűzött eljárási cselekményekről. Ez alapján a jogi személy érdekében eljáró ügyvédek több olyan tárgyalási határnapon nem voltak jelen, amikor a jogi személyeket érintő bizonyítás felvételére került sor, s annak eredményét később sem ismertették velük.

[125] Az ítéltábla álláspontja szerint a jogi személy érdekében eljáró ügyvédek távolléte a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerinti abszolút, a másodfokú eljárásban nem orvosolható eljárási szabálysértést merítette ki, mert a jogi személy tevékenységét közvetlenül érintő, vagy közvetve lényeges kérdésekre lefolytatott bizonyítás során maradtak távol, amelyen a jelenlétük a törvény értelmében kötelező volt. Ez alaki semmisségi ok, azonban mégsem vezetett hatályon kívül helyezéshez a később kifejtett indokok miatt.

[126] A jogi személlyel szemben büntetőjogi szankció (vagyonelkobzás) alkalmazás során a jogi személy képviselője nem tekinthető védőnek, ezért a tárgyalás (másodfokú nyilvános ülés) távollétében való megtartása nem feltétlen hatályon kívül helyezési ok, a törvény a kötelező jelenlétre vonatkozóan csak a jogi személy érdekében eljáró védőre vonatkozóan utal a terhelt védőjére irányadó szabályokra [Jszbt. 9. § (5)-(6) bekezdés].

III.2. A megalapozottság vizsgálata

[127] A törvényszék ügyfelderítési kötelezettségének nagyrészt eleget tett, azonban az ítéltábla az I. tényállási pontban rögzített, a magánfél nevei Orvosi Rendelő pályázati felújításával kapcsolatos tényállás esetében részleges felderítetlenséget észlelt, mely a Be. 592. § (2) bekezdésének b) pontja szerint részbeni megalapozatlanságot eredményezett.

[128] A felderítetlenség abban érhető tetten, hogy az elsőfokú bíróság a védelmi indítványok ellenére nem hallgatta ki Terhelt2 II. rendű vádlottat ezen tényállási résszel kapcsolatban.

[129] Terhelt2 tanúkenti kihallgatására a Pesti Központi Kerületi Bíróságon folyamatban volt eljárásban a 2019. április 9. napján megtartott tárgyaláson tett indítványt Terhelt1 I. rendű vádlott.

[130] Az ügyész már ekkor is sürgősnek tartotta Terhelt2 kihallgatását tekintettel arra, hogy ő Terhelt1 I. rendű vádlott házastársa. A Pesti Központi Kerületi Bíróság azonban a 2020. február 26. napján tartott tárgyaláson kihallgatta tanúként Terhelt2t (55. számú jegyzőkönyv).

[131] A Nyíregyházi Törvényszék a 2022. június 14. napján tartott tárgyalási napon ismertette az 55. számú jegyzőkönyvet is a Pesti Központi Kerületi Bíróság eljárásából. Az ismertetést követően Terhelt1 I. rendű vádlott védője indítványozta tanú10 tanú újbóli idézését tanú25 tanú kihallgatását, 2tanú és tanú3 tanúkenti kihallgatását, tanú26 tanú újbóli idézését és Terhelt2 kihallgatását. A Nyíregyházi Törvényszék ezen indítványok közül helyt adott tanú2 és tanú3 tanúkihallgatására vonatkozóknak.

[132] Az ítéltábla úgy értékelte, hogy a magánfél nevei Orvosi Rendelő pályázati felújítása időszakában magánfél neven alpolgármesteri tisztséget betöltő, és így az egész projektre, a felújítás teljes menetére nyilvánvalóan rálátással bíró, annak összes körülményéről tudomással rendelkező Terhelt2 II. rendű vádlott kihallgatása erre nézve nem maradhat el, a közvetlenség követelményének teljes érvényre juttatása érdekében. Emiatt az ítéltábla azt állapította meg, hogy nem foghat helyt az ügyészség azon érvelése, mely szerint Terhelt2 II. rendű vádlott kihallgatása sürgős arra tekintettel, hogy ő Terhelt1 I. rendű vádlott házastársa, és mivel az ügyben vádlottként szerepel, igazmondási kötelezettség nem terheli az I. pontban írt tényállással kapcsolatban sem.

[133] A felderítetlenség kiküszöbölése érdekében tehát az ítéltábla a védelmi indítványoknak helyt adva másodfokú tárgyaláson kihallgatta Terhelt2 II. rendű vádlottat a magánfél nevei Orvosi Rendelő pályázati felújításával kapcsolatosan.

[134] Terhelt2 II. rendű vádlott a I. tényállási pontban írt cselekmény, azaz a pályázat és annak megvalósítása idején a magánfél nevei önkormányzatnál gazdasági-, településfejlesztési-, műszaki és környezetvédelmi ügyekért felelős alpolgármesterként dolgozott. A Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 25.B.20.321/2018 szám alatt folyamatban volt büntetőeljárásban írásbeli tanúvallomást nyújtott be. Ezt követően a bíróság 2020. február 26. napján megtartott tárgyaláson Terhelt2t tanúként kihallgatta. Az írásbeli

tanúvallomásában, illetve a kerületi bíróság, valamint az ítéltábla előtti tanúkenti kihallgatása során a következőket adta elő.

[135] Számot adott arról, hogy Terhelt1 I. rendű vádlott mellett alpolgármesterként dolgozott magánfél neven 2011-től 2014-ig. Rávilágított, hogy miért volt szükség ezen feladatkör ellátására a részéről, és hogy mi tartozott a tevékenységi körébe. Előadta, hogy lényegében ő volt feleségének az általános helyettese. Az orvosi rendelő felújításával kapcsolatosan a hivatal részéről ő maga rendelkezett a legtöbb információval, a teljes eszközbeszerzés mellett a kivitelezésre is rálátása volt. Éppen ezért sérelmezte, hogy a nyomozati szakban nem hallgatták ki tanúként. Állította, hogy az orvosi rendelő kivitelezéséhez kapcsolódó pályázat rajtuk teljesen kívülálló okok miatt olyan hibákat tartalmazott, amik komoly problémákat generáltak és súlyosan veszélyeztették a pályázat sikeres megvalósítását.

[136] Ezek a hibák véleménye szerint a következők voltak.

1. hiba: Hibásan lett összeállítva a tervezési program. A rendelőben dolgozók a tervezési program összeállítása során a megrendelő részéről teljesen szabad kezet kaptak, mivel ők tudták legjobban, mire van szükségük. Az ő elképzeléseiket tanú27 a hivatal műszaki végzettségű dolgozója egyeztetette a pályázatíróval és a tervezővel. Ennek ellenére hibás elképzelésként került be a padlófűtés betervezése, valamint a tervező nem mérte fel alaposan az épület műszaki állapotát, így a rossz ereszcsonna és a héjalási munkák sem lettek beállítva az elvégzendő munkák közé.

2. hiba: Hibás költségvetés készült. A költségvetésbe nem kerültek be a térburkolatok és a kötelező mozgássérült parkoló kialakítása, a fakivágások és a tereprendezés sem.

3. hiba: A tervező csak engedélyes terveket készített és nem voltak kiviteli tervek. Bár ez utóbbi a pályázati kiírás szerint nem is volt kötelező, viszont álláspontja szerint egy alapos tervező ezeket kérés nélkül is elkészíti. A költségvetés összeállításánál ugyanis minden tételt össze kell írnia.

4. hiba: Hibás volt a közbeszerzési kiírás. A hibás költségvetést tartalmazó közbeszerzési kiírás alapján tették meg a kivitelezők az árajánlataikat.

5. hiba: Nem volt műszaki felelős a polgármesteri hivatal részéről. A pályázati kiírás során a koordinációt ellátó tanú27 munkaviszonyát a jegyző megszüntette 2013 tavaszán. Ezt követően a helyére nem vettek fel senkit. A jegyző vállalta át a tanú27 által felügyelt projekteket, viszont 2013. július 1-től már nem dolgozott a magánfél nevei hivatalban. A közbeszerzési eljárásnál még jelen volt, de a kivitelezés időszakában már nem. tanú27 feladatkörét senkinek nem adta át. Mire az új jegyző szeptemberben munkába állt, a kivitelezés már nagyrészt lezajlott.

6. hiba: A projektbe való beleszólás. A kivitelezési munkák idején az orvosi rendelőben dolgozók részéről a polgármester vagy az alpolgármester felé észrevétel, kérés nem érkezett. Őt magát csak a rendelő felszerelése miatt keresték. Arról viszont csak később szerzett tudomást, hogy a kivitelező felé az ott dolgozók jelentős kéréseket fogalmaztak meg. Egy évvel később derült ki az, hogy a padlófűtés nem lett befejezve, ami az orvos javaslata volt annak egészségügyi kockázata és a parkoló kialakításának plusz költségei miatt. Terhelt3 III. rendű vádlott neki augusztus végén jelezte, hogy egyszerűsíteni kellene a padlófűtésen a költségmegtakarítás miatt a parkoló kialakítása érdekében. Ekkor ő azt az utasítást adta, hogy oldjanak meg mindent optimálisan, észszerűen úgy, hogy beférjenek a költségvetésbe. E helyütt részletezte a Polgári Törvénykönyv szerinti átalánydíjas szerződés jellemzőit, azaz, hogy a vállalkozó köteles elvégezni a többletmunkát, és a többletmunkáért részére nem jár további díjazás. A vállalkozó azt a pótmunkát is köteles elvégezni, amely nélkül a létesítmény rendeltetésszerűen nem használható. Így történt meg az, hogy a kivitelező az egyébként

tényleg felesleges plusz padlófűtésen és más, a használatba vételt nem befolyásoló módosításokkal spórolta meg és optimalizálta a költségvetésből kimaradtmunkálatok fedezetét. Szeptember elején kereste meg őt Terhelt4 IV. rendű vádlott műszaki ellenőr a probléma miatt és kikérte a véleményét az elrontott költségvetésről, illetve egy kalkulációt mutatott neki, ami a változásbejelentéshez is jó lehet. Ő ezt a papírt átvette tőle és berakta az új jegyzőhöz, mivel a pályázat kezelése az ő dolga volt. Azért nem a polgármesternek adta oda, mert nem foglalkozott a rendelő felújításával, külföldi útjai és egyéb elfoglaltsága miatt a pályázattírási és módosítási nem is az ő kompetenciája volt, és nem is kívánt semmibe beavatkozni, mert ahhoz tartotta magát, hogy a rendelőben dolgozók a kompetensek. Az új jegyző azonban szakmailag alkalmatlan volt a feladata ellátására, és így ebben a kérdésben elmaradt részéről az intézkedés, azaz a változás bejelentésének elkészítése. A novemberi átadáskor a padlófűtés legalábbis látszólag a helyén volt.

7. hiba: idő-tényező. A projektben részt vevőknek, de az orvosi rendelőben dolgozóknak és magánfél neve lakosságának is az volt az érdeke, hogy mielőbb át lehessen adni a rendelőt, és az orvosi ellátás biztosított legyen. Álláspontja szerint az átcsoportosítással és egy teljesen problémamentes megoldás végrehajtásával a vádlottak tulajdonképpen nem is tekinthetők vétkesnek.

8. hiba: A hiányosságok elhallgatása. Az orvosi rendelőben dolgozók nem jelezték az önkormányzat felé, hogy bármilyen hiányosság lett volna a rendelő épületében, nem érdekelte őket, hogy nem működik a padlófűtés, holott a 2014. őszén megjelent szórólap olyan állapotot dokumentált, amit az ott dolgozóknak észlelni kellett.

9. hiba: Nem volt jegyző 2014. augusztusában és szeptemberében. Ebben az időszakban derült ki, hogy a padlófűtési rendszerrel probléma van, és az új jegyző, név3 csak 2014. október második hetében állt munkába. A problémáról a kinevezése után tájékoztatták, és kérték, hogy járjon el az ügyben.

10. hiba: Nem lett beadva a változásbejelentő dokumentáció. Mivel a jegyző szakmai alkalmatlanságából kifolyólag nem adta be a változásbejelentő dokumentációt, a polgármester abban a hitben írhatta nyugodtan alá a pályázat lezárását, hogy minden megfelelő volt, hiszen ettől eltérő tájékoztatást nem kapott senkitől.

11. hiba: A védekezés nehézségei. tanú25 Zoltánt megkérték, hogy fotókkal dokumentáljon minden eseményt és állapotot, mely fotókat azt követően letöltötték a polgármester jelszóval védett hivatali gépére. Azonban ezeket a képeket nem tudják bizonyítékként felhasználni, mivel a 2014-es önkormányzati választás napján az új polgármester törvénytelen eszközökkel „birtokba vette” a polgármesteri irodát és a polgármester számítógépét feltörtette.

[137] Mindezen hibák vonatkozásában azon véleményét hangoztatta, hogy azokban az I., III. és IV. rendű vádlottak vétlenek.

[138] Ezen túl rámutatott, hogy az orvosi rendelő időben és a rendeltetésének megfelelően elkészült, és a kivitelezés befejezése óta zavartalanul működik. A beépített érték jóval nagyobb lett a tervezői hiányosságok pótlása és az orvos igényeinek kielégítése után mint a projekt eredeti támogatási összege. Az, hogy ennek ellenére büntetőeljárás folyik, csak politikai manipuláció, hiszen ennek segítségével két választást is meg tudott nyerni az új polgármester. Rámutatott, hogy Terhelt1 I. rendű vádlott négyéves polgármesteri ciklusában egy pályázattal sem volt soha probléma, pedig nem is egy százmilliós nagyságrendű pályázati forrást kezeltek. Az orvosi rendelő pályázata volt az egyetlen, ami kapcsán hatósági eljárás indult. Terhelt1 I. rendű vádlott olyan leterheltség alatt dolgozott, amely mellett nem várható el, hogy napi szinten az építkezésre járjon és fejből ismerje a beépített anyagokat, azt, hogy mikor mit csinálnak. Zárásként előadta, hogy Terhelt1 I. rendű vádlottat a politikusok nem kedvelik, és ezért a bűnüldöző szervek munkája is politikai színezetű az ügyben.

[139] Az eljáró bíró kérdésére előadta, hogy nem akkor lett alpolgármester, amikor a felesége lett a polgármester, hanem az előző polgármester kérte fel őt. Vallott arról, hogy a kivitelező tájékoztatta, hogy a padlófűtést egyszerűsíteni kellene, és bár ő nem tudta, hogy ezt a kivitelező hogyan gondolta, utasítást adott arra, hogy ezt az egyszerűsítést el kell végezni. Arra adott utasítást, hogy a padlófűtést minimálisan készítsék el, jóval kevesebb anyagból. Ennek megfelelően abban a hiszemben volt, hogy a padlófűtés minimálisan elkészült. tanú10 polgármester tanúvallomásával szemben azt állította, hogy őt soha nem kereste és nem tájékoztatta.

[140] Az ítéltábla előtt tett vallomásában kérdésekre válaszolva elmondta, hogy bár nem ő irányította a munkálatokat, de ha bármilyen probléma volt, akkor hozzá fordultak, mivel a felesége, Terhelt1 I. rendű vádlott nem tartózkodott a helyszínen. Egyébként sem akart Terhelt1 részt venni a projektben az orvossal való rossz kapcsolata miatt. Ettől függetlenül kereshették őt is.

A kerületi bíróságon tett vallomásától némileg eltérve úgy nyilatkozott, hogy ő maga hagyta jóvá azt, hogy nem lesz padlófűtés és az összegét a parkoló kialakítására kell fordítani. Terhelt4 számolta ki, hogy bele fog férni az összegbe. Állítása szerint nem közölte ezeket a módosításokat Terhelt1 I. rendű vádlottal. Elmondta, hogy nem jelezte a jegyzőnek, sem a pénzügyesnek, hogy ne várjon annyi összegben számlát a padlófűtésről, amennyi az eredeti. Tudott arról, hogy a padlófűtésről volt számla kiállítva, aminek az összegét azonban a parkolóra fordították. A 19 beltéri ajtó cseréjéről viszont nem szólt neki senki. Szintén kérdésre válaszolva mondta el, hogy a módosításokat meg kellett csinálni, mert különben megállt volna a projekt, az önkormányzat nem tudta volna a parkolót finanszírozni önerőből és így orvosi ellátás nélkül maradt volna a település.

[141] Terhelt4 IV. rendű vádlott a 49. sorszámú nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy magánfél neve Önkormányzatát kár nem érte, mivel a pótmunka értéke több volt, mint az elmaradó munkáé. Az akadálymentes parkoló és rámpa kialakítása nélkül a projektet nem lehetett volna befejezni. Hangsúlyozta, hogy ha 2014. év végéig beadták volna a változásbejelentést, akkor nem indult volna eljárás.

[142] Tekintettel arra, hogy Terhelt4 IV. rendű vádlott e nyilatkozatának tartalma részben eltért a nyomozás során tanúként, illetve gyanúsítottként tett vallomásaiban foglaltaktól, az ítéltábla ennek tisztázására e vádlott kihallgatásáról határozott. A vádlott nem kívánt a másodfokú tárgyaláson vallomást tenni, azt nyilatkozta, hogy amit írásban beadott, az megegyezik a nyomozás során tett vallomásával. Kijelentette, hogy kérdésekre hajlandó válaszolni. A nyomozás során tett vallomásainak ismertetését követően úgy nyilatkozott, hogy azokat fenntartja.

[143] Terhelt4 IV. rendű vádlott a 62. sorszámú beadványában határozottan cáfolta a Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlott által előadottakat. Leszögezte, hogy nem igaz, hogy a polgármester nem tudott a módosításokról, hiszen közölték vele. A kooperációkon Terhelt1 I. rendű vádlott vett részt, de az igaz, hogy a módosításokról az alpolgármesternek is tudomása volt. Ő maga adta át a módosításokról szóló dokumentációt Terhelt1 I. rendű vádlott részére, aki közölte velük, hogy átadja a projektmenedzsernek ügyintézés céljából.

[144] Ezen túl az ítéltábla a védelmi oldalról előterjesztett bizonyítási indítványokat a későbbiekben kifejtett indokok alapján elutasította, így további bizonyítást a másodfokú nyilvános tárgyaláson nem folytatott.

[145] Terhelt1 I. rendű vádlott védője a 2025. május 8. napján tartott tárgyaláson Terhelt4 IV. rendű vádlott azon nyilatkozatára, amely szerint a magánfél nevei orvosi rendelő pályázati felújítása kapcsán a valóságban elvégzett munka értéke több volt, mint amely nem készült el, igazságügyi szakértő kirendelését indítványozta a valóságosan elvégzett munka

értékének megállapítására, mivel álláspontja szerint ha ez igaz, akkor a költségvetést vagyoni hátrány nem érte.

A bíróság ezt a bizonyítási indítványt szintén elutasította, mivel az elsőfokú bíróság maga is megállapította, hogy a vádlottak nem gazdagodtak ezen bűncselekmény révén, és a cselekmény tárgya nem az, hogy kevesebb értékű az elvégzett munka, mint a jóváhagyott tervben szereplő, hanem az, hogy a pályázati pénzt a céljától, azaz a tervben szereplő munkálatoktól eltérően használták fel. Erre tekintettel szükségtelen szakértő kirendelése.

[146] A részleges felderítetlenség kiküszöbölését követően az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság lényegét tekintve megalapozott tényállást állapított meg, amely azonban a Be. 592. § (2) bekezdés a), c) és d) pontjában írt okokból azonban részben megalapozatlan volt, és ezért kiegészítést és helyesbítést igényelt a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával. Mivel a megalapozatlanság nem volt teljes, nem jöhetett szóba az ítélet hatályon kívül helyezése, a részbeni megalapozatlanság pedig kiküszöbölhető volt a tényállás kiegészítésével és helyesbítésével, az ügyiratok tartalma alapján. A részbeni megalapozatlanság kiküszöbölése egyébként kötelező volt, mivel azt a törvény a másodfokú bíróság mérlegelést nem tűrő kötelezettségévé teszi (EBH2018.B.8., Kúria Bt.III.1311/2017., EBH2019.B.9., Kúria Bhar.III.1436/2018., BH2019.220., Kúria Bhar.I.166/2019.). A történeti tényállás emellett nyilvánvaló elírási hibát is tartalmazott, míg a személyi rész a vádlottak előéleti adatai és személyi körülményei tekintetében szorult kiegészítésre. Ezen hibák a Be. 453. § (1) és (6) bekezdései, valamint a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján orvosolhatók voltak a következők szerint.

[147] A személyi részt a másodfokú bíróság az ügyiratok, valamint a Be. 599. § (2) bekezdés b) pontja alapján a másodfokú tárgyaláson a vádlottak által előadottak szerint az alábbiak szerint helyesbíti:

[148] Terhelt1 I. rendű vádlottnak – csakúgy, mint Terhelt2 II. rendű vádlottnak - kiskorú gyermeke nincs, azonban egy középiskolás és egy egyetemista nagykorú eltartásra szoruló gyermeke van. Jelenleg östermelői tevékenységet folytat, melyből csekély jövedelme származik. Gépkocsija nincs, mert azt már eladta.

[149] Terhelt2 II. rendű vádlott jelenleg östermelői tevékenységet végez, melyből körülbelül havi 200.000 forint jövedelemmel rendelkezik.

[150] Terhelt4 IV. rendű vádlott a cég6nál áll alkalmazásban műszaki ellenőrként, havi bruttó 900.000 forint jövedelemmel rendelkezik.

[151] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását a II. pont tekintetében a következők szerint helyesbíti, illetve egészíti ki.

[152] A [69] bekezdés utolsó előtti sorában az „eltulajdonítsák” szót „a kampánycéltól eltérő célra használják fel” kifejezésre cseréli.

[153] A [72] bekezdésben rögzíti, hogy az 2jogi személy rövidítése 2008. október 31. napjától újra pártként működött.

[154] A [81] bekezdést kiegészíti a következőkkel: Az jogi személy3 által indított 67 jelöltből 58 jelölt a párt javára a részükre járó támogatásról lemondott, így az jogi személy3 a Magyar Államkincstárral kötött megállapodás alapján további 58 000 000 forint költségvetési támogatásban részesült.

[155] A [83] bekezdés után külön bekezdésben rögzíti a következőket: „2014. március 07. napján az jogi személy3 és a jogi személy között létrejött megállapodás alapján utóbbi vállalta, hogy az jogi személy3 részére a 2014. évi országgyűlési választásokra elkészíti, terjeszti és kihelyezi a megállapodás szerinti kampányanyagokat (emblémával ellátott póló, hűtőmágnes, molinó stb.). A megállapodás értelmében a jogi személy tevékenységéért

összesen 3.600.000.- Ft ellentételezésben részesül, mely a teljesítések után 8 napon belül elszámolással és átutalásos fizetéssel történik. 2014. március 12. napján az jogi személy³ és a jogi személy között megállapodás jött létre arra irányulóan, hogy a jogi személy által megjelentetett sajtótermékekben (cégnév, cégnév¹ és cégnév²) és azok internetes felületein a 3jogi személyt népszerűsíti, melyet két tételben az alábbiak szerint számlázott:

- 18.562.500.- forint összegről 2014. március 30. napjával AG7S-T 111714 szám alatt számlát bocsátott ki a jogi személy. (nyom. iratok II/1657, Terhelt² gyanúsítottai vallomása II/1911,
- 25.042.500.- forintról 2014. március 24. napján AG7S-t 111711 szám alatt számlát állított ki a jogi személy. (IV/3491).

2014. március 17. napján az jogi személy³ és a jogi személy között újabb megállapodás jött létre további kampányanyagok elkészítése és kihelyezése végett, annak ellenértékét 4.807.100.- forintban megállapítva.

A jogi személy az jogi személy³ felé a részére 7 részletben átutalt összesen 128.012.400.- forint összegről az átutalás napjával számlát állított ki az alábbiak szerint:

A jogi személy az jogi személy³tal kötött együttműködési megállapításon túl, más bevételt eredményező tevékenységet ebben az időszakban nem végzett, bevétele kizárólag az jogi személy³ által átutalt összegből származott.

A jogi személy a cégnév¹ újság 2014. márciusi számának elkészítésért a cégnév³ kft. részére 204. március 26. – április 03. között összesen 2.741.304.- forintot utalt át.

A jogi személy az országgyűlési választás megelőzően megjelenő cégnév 2024/1. számának az elkészítéséért a cégnév⁴ Kft. részére – NSA00950/2014/3. számú számla ellenértékét - 153.050.- forintot fizetett be a nyomda pénztárába készpénzben.

Ezt követően a cégnév 2014/3. számú számaért 2014. szeptember 19. napján 153.050.- forintot, későbbi számaiért az jogi személy³tól kapott összegből 2015. március 27. napján további 153.050.- forintot utalt át.

A cégnév¹ban és a cégnév³ban jelentek meg az jogi személy³tal kötött megállapodásnak megfelelően az országgyűlési választáshoz kötődő kampányanyagok is.”

[156] A [87] bekezdés után rögzíti a következőket: Terhelt¹ I. rendű vádlott ebből az általa felvett összegből visszafizette a tanú⁹ által a jogi személy részére a 2009. július 7-i keltezésű kölcsön keretszerződés alapján 2009. július 7-től 2012. augusztus 3-ig több részletben nyújtott 17.000.000 Ft kölcsönt, mely kölcsön összegét a jogi személy a 2009. és 2010. évi választási kampányához, illetve a saját médiának felépítésére, működtetésére és finanszírozására használt fel.

[157] A [88] bekezdést követően rögzíti a következőket: „Így Terhelt¹ I. rendű vádlott a jogi személy részére az jogi személy³ által átutalt 128.012.400 forintból 28.453.169 forintot a jogi személy, 11.970.000 forintot pedig a saját céljaira használt fel jogosulatlanul, a kampánycéloktól eltérően.

[158] A [89] bekezdést kiegészíti a következőkkel: „A fennmaradó 580.680 forint az 2jogi személy rövidítése számlájának banki költségeit fedezte.”

[159] A [90] bekezdés a következő: „Az jogi személy³ – melynek pénzforgalmi számlájáról az utalásokat NET bankon keresztül Terhelt² II. rendű vádlott végezte –

megszegte a Kátv. 6.§ (1). bekezdését, mert a 2014. március 12-án számlájára érkezett, pártlistát állító pártnak járó 298.500.000 Ft támogatásból kampányidőszakban, kampánytevékenységre 170.487.600 Ft-ot fordított, a fennmaradó 128.012.400 Ft-ot átutalta a jogi személy számlájára, mely összegből a jogi személy 11.228.551 Ft-ot még az jogi személy³ kampánycéljára költött, kampányidőszakon belül.

[160] A [91] és [92] bekezdéseket mellőzi.

[161] A [93] bekezdésből mellőzi a „hanem azt eltulajdonították” kifejezést. E bekezdés második mondata helyesen a következő: „A bűncselekmény elkövetése révén I. Terhelt1 vádlott 11.970.000, II. rendű Terhelt2 vádlott 75.780.000, a jogi személy 28.453.169, míg a jogi személy² 580.680 Ft-tal gazdagodott.

[162] A [94] bekezdés helyesen a következő: „Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottak a fenti magatartásukkal a költségvetésnek összesen 116.783.849 Ft vagyoni hátrányt okoztak, mely nem térült meg.

[163] A [97] bekezdés helyesen a következő: „Terhelt1 I. rendű vádlott az I. és II. tényállási pontban kifejtett magatartásával az cég⁷nek 3.484.346 forint, Magyarország központi költségvetésének összesen 116.783.849 forint, a két költségvetésnek mindösszesen 120.268.195 forint vagyoni hátrányt okozott.

III.3. A tényállás módosításának indokai

[164] Elsőként az ítéltábla az elsőfokú bíróság által rögzített tényállás megalapozottságának vizsgálata és a megalapozottá tétele körében a következő alapvetéseket rögzíti.

[165] A bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma azt jelenti, hogy a fellebbviteli bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette. Tehát nem mondhatja egy bizonyítékról, hogy azt nem fogadja el, és az annak alapján megállapított tényeket mellőzi a tényállásból, ha azt az elsőfokú bíróság elfogadta, és fordítva, nem egészítheti ki, vagy módosíthatja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást egy általa el nem fogadott bizonyíték alapján. A másodfokú bíróságnak tehát az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékokat kell alapul vennie, attól - megalapozott tényállás esetén - akkor sem térhet el, ha a saját meggyőződése esetlegesen eltérő. A tényállás módosítása (ideértve az eltérő tényállás megállapítását is) csak az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok alapján történhet (EBH2019.B.9.II).

[166] Az elsőfokú bíróság által megvizsgált bizonyítást érintő ügyiratok alapján a tényállás módosítása valójában nem más, mint ugyanazon bizonyítékok alapján olyan további, az elsőfokú bíróság által nem megállapított ténynek a megállapítása, amit az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott, azonban a vádlott büntetőjogi felelőssége szempontjából releváns. Ide nem értve azt, ha az elsőfokú bíróság kifejezetten rögzítette, hogy az adott tény tekintetében a szóban lévő bizonyítékokat nem fogadja el. Az ítélet akkor iratellenes, ha a bíróság nem a valós (az ügyiratokban rögzített) tartalma szerint vette figyelembe a bizonyítékot. Ezt a fellebbviteli bíróság az ügyiratok valós tartalmának alapulvételével javítja ki. Az ítélet hiányosságáról van szó, ha az elfogadott bizonyíték alapján megállapított releváns tény az ítélet tényállása nem rögzíti. Téves ténybeli következtetés esetén pedig az elfogadott bizonyítékból történő, a logika szabályainak meg nem felelő ténykövetkeztetést helyesbíti a jogorvoslat tárgyában elbíráló bíróság. Valamennyi esetben a tényállásmódosítás alapja az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyíték, melyre figyelemmel a tényállás helyesbítése, módosítása nem jelenthet tiltott felülbírálatot.

[167] Mindezekből pedig egyértelműen következik, hogy a jelen ügyben bejelentett, eltérő tényállás megállapítására irányuló jogorvoslatok esetében az ítéltábla a másodfokú felülbírálatkor nem kerülhetett abba a helyzetbe, hogy további, a bűnösség megállapításával ellentétes eltérő tényeket rögzítsen, mert az elsőfokú bíróság a releváns bizonyítékok elemzése és mérlegelése alapján, alapvetően és a vádlottak cselekvőségének lényegét tekintve logikai hibától mentes gondolatmenet eredményeként állapította meg a tényállást. Az ítéltábla által tett kiegészítések, helyesbítések nem érintették az ítéleti tényállás központi ténymegállapításait, csupán olyan ténybeli hiányosságokat pótoltak, melyek a minősítést sem befolyásolták, azonban alapját képezik az ítéleti rendelkezéseknek.

[168] A Be. 561. § (3) bekezdés d) pontja alapján az ügydöntő határozat indokolása azoknak a bizonyítékoknak a megjelölését tartalmazza, amelyekre a bíróság a döntését alapozta, valamint annak rövid indokolását, hogy a bíróság a tényállás megállapításánál milyen bizonyítékokat és miért vagy miért nem fogadott el. Ezen elvárásnak az elsőfokú ítélet indokolása - kisebb hiányosságoktól eltekintve - alapvetően megfelelt, ezért a másodfokú eljárásban nem volt arra lehetőség, hogy az elsőfokú bizonyítást lefolytató bíróság kellőképpen megindokolt meggyőződésével szemben az ítéltábla más bizonyítékokra alapítottan eltérő, felmentést eredményező történések lehetőségét vizsgálja.

[169] Az I. pontban írt tényállás kapcsán az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék az általa beszerzett és tárgyalás anyagává tett bizonyítékokat egyenként és egymással összevetve is okszerűen mérlegelte. Ennek során a bizonyítási eszközök tartalmát tényyszerűen, pontosan rögzítette, és az azokból megállapítható tényekből helyes ténybeli következtetéssel jutott el további tényekhez.

[170] A másodfokú bíróság által megállapított részbeni felderítetlenség kiküszöbölése vonatkozásában az alábbi megállapítások tehetők.

[171] Összességében megállapítható, hogy Terhelt2 II. rendű vádlott vallomásában tulajdonképpen átvállalta a cselekmény terhét a feleségétől, Terhelt1 I. rendű vádlottól. Vallomásának lényege szerint ő volt az egyedül, aki jóváhagyta a kivitelező III. rendű vádlott és a műszaki ellenőr IV. rendű vádlott felé azt, hogy ne padlófűtés kerüljön kialakításra, hanem az akadálymentes parkoló létesítése. Ő ezt állítása szerint Terhelt1 I. rendű vádlottal nem közölte.

[172] Terhelt2 II. rendű vádlott nyilvánvalóan elfogult a feleségével szemben, természetesen őt kívánta menteni azzal, hogy magára vállalta a cselekmény elkövetését. Azonban Terhelt4 IV. rendű vádlott következetes, a másodfokú eljárás során is megerősített, Terhelt1 I. rendű vádlottal nézve terhelő vallomása hitelének megdöntésére Terhelt2 II. rendű vádlott vallomása nem alkalmas, figyelembe véve azt is, hogy Terhelt4 IV. rendű vádlott, amikor a vallomását megtette, önmagát is bűncselekmény elkövetésével vádolta, míg Terhelt2 II. rendű vádlott a feleségét igyekszik menteni a bűncselekmény vádjának terhe alól. Igaz ugyan, hogy a II. rendű vádlott is lényegében bűncselekmény elkövetésével vádolja saját magát, azonban vele szemben eljárás ezen cselekmény miatt nem indult, így az erre vonatkozó vallomása lényegében tét nélküli számára.

[173] Mindezek eredményeként az ítéltábla azt állapította meg, hogy Terhelt2 II. rendű vádlott vallomása nem alkalmas arra, hogy az egyéb bizonyítékokkal összevetve Terhelt1 I. rendű vádlott vonatkozásában eltérő tényállást állapítson meg a másodfokú bíróság a magánfél nevei Orvosi Rendelő pályázati felújításával kapcsolatban. Ezért az elsőfokú ítélet I. pontjában írt tényállásrész teljes egészében megalapozottnak találta.

[174] A vád és az ítélet közötti eltérések a II. tényállási pont vonatkozásában:

[175] A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség B.2251/2015/145. számú vádiratában elkövetési magatartásként rögzítette a következőket:

- Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottak a 2014. évi országgyűlési választások kapcsán egy társadalmi szervezetekből álló láncolatot *hoztak létre*, illetve használtak fel, melynek tényleges irányítását saját maguk látták el azért, hogy a költségvetésből származó pénz egy részét ezeken a szervezeteken keresztül futtatva eltulajdonítsák, a pénz sorsának, felhasználásának nyomon követését pedig elleplezzék és átláthatatlanná tegyék;
- a vádlottak a jogi személy számlájára érkezett 128.012.400 Forint támogatásból kampányidőszakban, kampánytevékenységre ténylegesen csak 10.094.354 forintot költöttek;
- a vádlottak által nem a kampányidőszakban, nem kampánytevékenységre fordított összegek:
- 10 millió forintot ingatlan vásárlásra, ezzel összefüggően közös költség (2015. június 1. napjától 2018. január 5. napjáig összesen 627.264 Forint) *fizetésére*,
- a jogi személy és az 2jogi személy rövidítése bankszámláin maradó, támogatásból származó pénzt egyéb, de nem a kampányidőszakban és nem a kampánnyal kapcsolatban felmerült költségekre,
- a Terhelt1 és Terhelt2 vádlottak által készpénzben felvett, összesen 104.750.000 forintot szintén nem a fenti jogszabályi rendelkezésnek megfelelően kampánytevékenységgel összefüggő célra és időben használtak fel, hanem eltulajdonították.
- Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottak a fenti cselekményükkel 117.918.046 forint vagyoni hátrányt okoztak a költségvetésnek, mely nem térült meg;
- a bűncselekmény elkövetése révén az 2jogi személy rövidítése 580.680 forinttal, a jogi személy 12.587.366 forinttal, Terhelt1 I. rendű vádlott 28.970.000 forinttal, míg Terhelt2 II. rendű vádlott 75.780.000 forinttal (a vádlottak összesen 104.750.000 forinttal) gazdagodtak.

[176] A törvényszék ezekkel szemben a következőket állapította meg:

- Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottak a 2014. évi országgyűlési választások kapcsán egy társadalmi szervezetekből álló láncolatot *használtak fel*, melynek tényleges irányítását saját maguk látták el azért, hogy a költségvetésből származó pénz egy részét ezeken a szervezeteken keresztül futtatva eltulajdonítsák, a pénz sorsának, felhasználásának nyomon követését pedig elleplezzék és átláthatatlanná tegyék;
- Az jogi személy3 a támogatásból kampányidőszakban, kampánytevékenységre 170.487.600 Ft-ot fordított, a fennmaradó 128.012.400 Ft-ot átutalta a jogi személy számlájára, mely összegből 46.440.000 Ft-ot még az 3 jogi személy kampánycéljára költött, kampányidőszakon belül;
- a jogi személy-nél fennmaradó 81.572.400 Ft-ból I. rendű Terhelt1 vádlott 5.211.720 Ft-ot egyéb, nem kampányidőszakban, nem kampánnyal kapcsolatban felmerült költségekre költött;
- a bűncselekmény elkövetése révén I. Terhelt1 vádlott 37.890.000, II. rendű Terhelt2 vádlott 37.890.000, a jogi személy 5.211.720, míg a jogi személy2 580.680 Ft-tal gazdagodott;
- I. rendű Terhelt1 és II. rendű Terhelt2 vádlott a fenti magatartásukkal a költségvetésnek összesen 81.572.400 Ft vagyoni hátrányt okoztak, mely nem térült meg;
- I. rendű Terhelt1 vádlott az I. és II. tényállási pontban kifejtett magatartásával a költségvetésnek összesen 85.671.631 Ft vagyoni hátrányt okozott.

[177] Az eltérések indokolása a következő.

[178] Az elsőfokú bíróság elfogadta a vádlottak arra hivatkozását, hogy a kampánytámogatásból az jogi személy³ által a jogi személy részére átutalt, összesen 128.012.400 Ft-ból a jogi személy a saját sajtótermékekben történő kampánymegjelenések jogcímén 46.440.000 Ft-ot használt fel. [149]. Ennek indokai: 150 – 152. bekezdés.

[179] Kétséget kizáró módon nem bizonyított, hogy I. rendű Terhelt1 vádlott 2014. december 29-én a cím⁴³. ingatlant ne a kampánymegjelenés kapcsán származó bevételből vásárolta volna meg a jogi személy számára, illetve az ingatlan közös költségét, összesen 1.050.311 Ft-ot ne ebből a bevételből fedezte volna.

[180] Kétséget kizáró módon nem bizonyított, hogy I. rendű Terhelt1 vádlott az jogi személy³ által a jogi személy bankszámlájáról készpénzben felvett 28.970.000 Ft-ot a saját céljaira fordította volna.

[181] Kétséget kizáró módon nem bizonyított, hogy a 2009. július 7-ei keltezésű, tanú⁹ kölcsönadó és Terhelt1 kölcsönvevő között létrejött kölcsön keretszerződés, illetve az ezen szerződés kapcsán a jogi személy részére 2009. július 7-től 2012. augusztus 3-ig több részletben kifizetett, összesen 17.000.000 Ft kölcsön ne lenne valós, ily módon a bíróság elfogadta I. rendű Terhelt1 vádlott arra hivatkozását, hogy az általa készpénzben felvett 28.970.000 Ft-ból 21.000.000 Ft-ot befizetett a jogi személy házipénztárába, melyből 17 millió forintot kiutalt kölcsön visszafizetése jogcímen tanú⁹ részére.

[182] Mindezen, a vádban illetve az ítéletben megállapított tények vonatkozásában az ügyész fellebbezésében a következőkre mutatott rá:

- Előbb létre kellett hozni a láncolatot, hogy fel is tudják használni. A vádirati tényállás nyelvtani értelemezéséből álláspontja szerint kitűnik, hogy a láncolat létrehozása a részben ezért alakult választási párt (jogi személy³), részben már meglevő, korábban alapított (jogiszemély, 2jogi személy rövidítése) szervezeteknek abba a sorrendbe állítását jelenti, melyet a vádmódosításhoz csatolt ábra képletesen szemléltetett.

- A 73. pontban a bíróság nem állapította meg azt sem, hogy a társadalmi szervezetek működése formális volt. Ennek indokát az ítélet 174. pontjában adta meg. Ehhez kapcsolódóan meg kell jegyezni, hogy egyes tagok nemcsak alapító tagként szerepeltek, hanem a későbbi időszakban is tagok voltak a szervezetekben. Így az jogi személy³ 2013. december 27. napi gyűléséről készült jelenléti íven szerepel tanú²⁸, tanú²⁹, tanú³⁰, a 2014. április 9. napi gyűlés jelenléti íven pedig tanú²⁸, tanú³⁰, tanú³¹ neve. Ezen tanúk pedig (vallomásuk a vádbeszédben elemezve) aktív tevékenységet nem végeztek ezekben a szervezetekben.

- Álláspontja szerint nemcsak iratellenes, hanem helytelen következtetéseken is alapul az a megállapítás, mely szerint jogszerűen a kampányra felhasznált összeg volt a jogi személy (jogiszemély) és a jogi személy³ között kiszámlázott 46.440.000 forint. Ugyanis a jogi személy nem költött az jogi személy³ kampánycéljára 46.440.000 Forintot, ezt az összeget teljesen lefedő költség számla nem áll rendelkezésre. Maga I. rendű vádlott által csatolt iratanyagból (melyet ld. nyomozati iratok 3469. oldalától) az következik, hogy ennek felhasználásáról csak a 3cégnév Kft. számlái, valamint a 4cégnév Kft. számlája áll rendelkezésre a cégnév¹, cégnév, cégnév² aktuális időszaki kiadványainak megjelenésével kapcsolatban, melyet a vádirat is elfogadott, ld. vádmódosításban csatolt ábra szerint 2.741.304+153.050 Forint azaz 2.894.354 Forint összeget kitevően. Tehát ha a Törvényszék megközelítését alkalmazva 46.440.000- forint vonatkozásában kizárólag 2.894.354 Forint igazolt, azaz 43.545.646 Forint támogatásból származó összeget illetően nem áll rendelkezésre olyan dokumentum, mely alapján meg lehetne állapítani, hogy ezt

kampányidőszakban, kampány céljára használták fel. A Törvényszék fenti álláspontját a 149-152. pontban indokolta, mely szerint az Állami Számvevőszék (ÁSZ) a politikai hirdetésekről szóló számlákat tételesen ellenőrizte így a jogi személy által a saját sajtótermékeiben történő kampánymegjelenések költségeit is, és nem talált bennük kivetnivalót, ezért a bíróság a számlákon szereplő összegeket – mint a jogi személy vállalkozási bevételeit - elfogadta mint kampánycélra, kampányidőszakban jogszerűen felhasznált állami támogatást.

- Ezzel kapcsolatban kiemelte, hogy az ÁSZ ellenőrzés nem a számlák tartalmi valóságára, hanem azok a vizsgálati programban elsorolt szempontoknak illetve a jogszabályokban történő megfelelésére terjedt ki.

- Az I. és II. rendű vádlottak által alkalmazott konstrukció (ld. vádmódosítás szerinti ábra), az jogi személy³ választási pártként történő alkalmazása tette azt lehetővé, hogy a politikai hirdetéseket tartalmazó hivatkozott sajtótermékek megjelenése kapcsán felmerült tényleges 2.894.354 Forint összegű költségéből 46.440.000 Forint összeget lehessen generálni és elszámolni a támogatási összegből.

- Rámutatott, hogy az jogi személy³ és a jogi személy közötti hirdetési díjakról kibocsátott számla valósnak elfogadása ellentétben áll az ítélet többi megállapításával, hiszen a bíróság megállapította, hogy az összes érintett szervezet mögött I. és II. r vádlottak álltak, ezeket ők irányították, melynek az volt a célja, hogy a támogatási összeg egy részét eltulajdonítsák (ld. ítélet 69-74. pontja), valamint azt is, hogy a szervezetek közötti kapcsolat ennek megfelelően látszólagos volt (86. pont).

- Ennélfogva álláspontja szerint a szervezetek közötti ügyleteket valósnak nem lehet tekinteni, hiszen az egységes irányításuk folytán a szervezeteket egyként, egységesen kell kezelni, és csak azokat a költségeket lehet elfogadni, melyeket bármely szervezet körében elszámolt de valós és kampányidőszakban felmerült költség számla igazol.

- A bíróság által alkalmazott számítási mód ezzel szemben a politikai hirdetésekre kifizetett összeg elfogadása folytán a fennmaradó összeget tekintette vagyoni hátránynak, nem folyamatában tekintette a tranzakciókat. Nem követhető, hogy ha Terhelt I. rendű vádlott az általa felvett 28.970.000 Forintból 21.000.000 Forintot át is adott volna néhai tanúnak, a fennmaradó 7.970.000 Forintnak mi volt vagy lehetett a további sorsa, ugyanakkor ezt lefedő –kampányidőszakra vonatkozó - számla nem áll rendelkezésre, és maga a készpénzfelvételek időpontja is 2017. év. Ennek megfelelően tévesnek és megalapozatlannak tartom az ítélet 153 - 155. pontjában tett megállapításokat is.

[183] A vármegyei főügyészség kifogásolta, hogy a törvényszék a vádirati tényállástól eltérően azt állapította meg, hogy a vádlottak „egy általuk létrehozott társadalmi szervezetekből álló láncolatot használtak fel” a választási kampánytevékenységre nyújtott támogatás egy részének saját céljaikra fordítása végett. Álláspontja szerint ezzel a bíróság nem állapította meg, hogy a láncolatot az I. és II. rendű vádlottak hozták létre, csak azt, hogy felhasználták.

[184] Az ítéltábla rámutat, hogy a vármegyei főügyészség ezen állásfoglalása értelmezése téves, az „általuk létrehozott” kifejezés pontosan azt jelenti, hogy a láncolatot az I. és a II. rendű vádlottak hozták létre.

Egyébiránt az erre vonatkozó ügyészi fellebbezési nyilatkozatot a Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.378/2020/11. számú átiratában nem tartotta fenn.

[185] Szintén kifogásolta a vármegyei főügyészség az ítélet indokolásának [73] bekezdése kapcsán, hogy az elsőfokú bíróság nem állapította meg azt, hogy a társadalmi szervezetek működése formális volt. Ennek kapcsán az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság indokolásának [174] bekezdésében foglaltakkal, miszerint nem cáfolható, hogy az ügyben érintett társadalmi szervezetek ténylegesen működtek. Ezzel kapcsolatban a fellebbviteli főügyészség azt hangsúlyozta, és az ítéltábla ezzel is egyetért, hogy a bűncselekmény megvalósulása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy e szervezetek a tényleges működés körébe sorolható tevékenységet is végeztek. Ennek a jogi személyekkel szembeni intézkedés alkalmazására irányuló ügyészi indítvány elbírálása szempontjából van jelentősége.

[186] A II. tényállási pontban a törvényszék senki által nem támadottan rögzítette, hogy az jogi személy³ részéről átutalásra került a jogi személynek 128.012.400 forint, és ebből Terhelt I. rendű vádlott tovább utalt az 2jogi személy rövidítése bankszámlájára 76.360.680 forintot.

[187] Azonban mind az ügyészség, mind pedig a vádlottak és a védők támadták az ezen összegek felhasználása kapcsán a törvényszék által megállapítottakat. Ezért az ítéltáblának vizsgálnia kellett egyrészt a jogi személynél maradt 41.557.366 forint, valamint az 2jogi személy rövidítése számára átutalt 76.360.680 forint további felhasználásával kapcsolatosan rögzített tényállást.

[188] Az elsőfokú bíróság tehát megállapította, hogy a jogi személy részére átutalt összegből Terhelt I. rendű vádlott 76.360.680 forintot tovább utalt a jogi személy² számlájára. Így vizsgálni kellett egyrészt a jogi személynél maradó 51.651.720 forint további sorsát. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a jogi személy bankszámlájáról Terhelt I. rendű vádlott 2014. október 21. és 2017. november 22. napján összesen 28.970.000 forintot vett fel készpénzben. Megállapította, hogy a jogi személy 46.440.000 forintot a Terhelt szövetségesi kampány céljára költött kampányidőszakon belül. Megállapította továbbá, hogy 5.211.720 forintot egyéb, nem kampányidőszakban, nem kampánnyal kapcsolatban felmerült költségekre költött. Tehát az ügyészség álláspontja szerint nem kampánycélokra 41.557.366 forint lett elkölthető a jogi személynél maradó összegből, míg az elsőfokú bíróság álláspontja szerint 5.211.720 forint. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásból ([87]-[91] bekezdésig) az tűnik ki, hogy a készpénzben felvett 28.970.000 forintot az jogi személy³tal kötött megállapodás szerinti kampánycélra fordította. Míg nem zárható ki, hogy a 43cím ingatlan 2015. tavaszán két részletben elutalt 10.000.000 forintos vételárát és 1.050.311 forint közös költséget Terhelt I. rendű vádlott az jogi személy³ részére végzett kampánytevékenysége utáni bevételből vásárolta meg a jogi személy számára, illetve ugyanebből a bevételből fedezte a közös költséget.

[189] A [154] bekezdésben azt is megállapította, hogy kétséget kizáró módon nem bizonyított, hogy a jogi személy bankszámlájáról felvett 28.970.000 forintot a saját céljaira fordította volna. Ennek indokául részben azt rögzítette a [155] bekezdésben, hogy kétséget kizáró módon nem bizonyított, hogy ezen összegből 17.000.000 forintot nem a tanú⁹től felvett kölcsön keretszerződésből származó 17.000.000 forint kölcsön visszafizetésére fizetett volna.

[190] Az ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak az érvelésével a jogi személy²nek történő tovább utalást követően megmaradt 41.557.366 forint felhasználását illetően és azt állapította meg, hogy e körben az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás téves ténybeli következtetés miatt a részben megalapozatlan, mégpedig a [90] bekezdésben azon megállapítás tekintetében, hogy az jogi személy³ által átutalt összegből a jogi személy 46.440.000 forintot az 3 jogi személy kampány céljára költött kampányidőszakon belül, valamint a [91] bekezdésben azon megállapítás, hogy nem kampányidőszakban, nem kampánnyal kapcsolatban felmerült költségekre 5.211.720 forintot költött Terhelt I. rendű vádlott.

[191] A tényállás indokolásában a [153] bekezdésben rögzítetteket az ítéltábla nem tudta elfogadni a következők miatt. Tényként állapítható meg, hogy a jogi személy 2014., 2015. és 2016. években a következő bevételekkel rendelkezett, illetve a következő kiadásai voltak:

2014

[192] 2014. évben a jogi személy Szabolcs Takarékszövetkezetnél vezetett – nyomozás során beszerezett – 2014. évi bankszámla forgalmi adatokból megállapítható (3. kötet 2057. oldaltól kezdődően) átutalás kizárólag az jogi személy³ részéről érkezett több részletben, összesen 128.012.400.- forint. Ezen átutalást megelőzően a bankszámla egyenlege 16.750.- forint volt. Más bevétel a számlaforgalmi adatok alapján a jogi személynek nem volt, kizárólag az jogi személy³ által átutalt nagyobb összeg után a számlavezető pénzintézet által fizetett és jóváírt kamat.

[193] Az is megállapítható a bankszámlaforgalmi adatok alapján, hogy az jogi személy³ által átutalt összegből az 2 jogi személy rövidítése részére több részletben átutalt 76.360.680.- forinton túl az alábbi kiadások voltak:

- 2014. március 26. – 2014. április 03. között a 3 cégnév részére volt három részletben átutalva 2.741.304.- forint,
- 2014. március 26. napján volt 200.000.- forint átutalva tanú³² részére (ezen összeg vonatkozásában – nem vitatottan - téves utalásra hivatkoznak a vádlottak 139. számú tárgyalási jegyzőkönyv 14. oldal),
- 2014. május 13 és 23. napján – választások után – átutaltak a cég⁸ Kft. részére 7 millió forintot,
- havonta volt a számlán – a havi számla forgalom és összegekre figyelemmel – zárlati díj, költség és kamat elszámolás – de ezek egyenlege nem számottevő,
- valamint havonta volt a Magyar Posta Zrt. részére pár ezer forintos összegben utalás,
- 2014. szeptember 19. napján utalás a 4 cégnév Nyomda részére 153.050.- Ft összegben.
- 2014. szeptember 12. napján tanú³³ és neje részére átutaltak 2.950.- forintot.

Továbbá a 28.970.000.- Ft készpénz felvétel történt Terhelt I. rendű vádlott által a számláról több részletben. 2014. év végén a számla záró egyenlege: 20.436.338.- Ft.

2015

[194] 2015. évben a jogi személy vonatkozásában a fenti bankszámla adatok alapján megállapítható (3. kötet 2077. oldaltól kezdődően), hogy mindösszesen 173.444.- forint bevétele volt, mely két részből tevődött össze, egyrészt 151.880.- Ft a cég⁹ Kft-től érkezett négy alkalommal, míg a másik része a számlán lévő összeg után járó pénzintézet által fizetett kamat.

[195] 2015. évben a számla adatok alapján megállapítható, hogy a jogi személy két részletben (2015. január 15., 2015. április 02. napján) kifizette a budapesti ingatlan 10 millió

forintos vételárát, valamint 2015. júniusától kezdődően két havonta átutalt a közös költség összegét (57.024.- forintot), összesen 171.072.- forintot. 2015. márciusában történt még utalás a 4cégnév Nyomda részére 153.050.- forint értékben. Ezen túl kisebb terhelések voltak még az évben mindösszesen 46.666.-. forint összegben a Magyar Posta Zrt-é felé, valamint néhány magánszemély részére történt pár ezer forintos átutalás, továbbá a számlavezetéssel kapcsolatos elszámolások (költség, kamat). Tehát a 2015. évben a számla összes terhelésének (10.370.877.- forintnak) a jelentő részét a jelen ügygel érintett budapesti ingatlan megvétele, valamint az utána fizetendő közös költség tette ki). Kampány tevékenységre irányuló kiadás nem detektálható. A 2015. év végi zár egyenlege a jogi személy bankszámlájának így mindösszesen 10.238.994.- Ft.

2016

[196] A 2016. évi bankszámla forgalmi adatok alapján megállapítható (nyomozati iratok 3. kötet 2093. oldaltól kezdődően), hogy bevétel nem érkezett a számlára, mindösszesen 6.744.- forintot írtak jóvá azon a számlán tartott összeg után. Ugyanakkor az év folyamán összesen 346.078.- forint terhelés volt, mely egyrészt a 2016. január 25. napján a cégnév5 Kft-nek átutalt 116.947.- forintból állt, illetve a budapesti ingatlan után két havonta fizetett közös költség összegéből, összesen 228.096.- forintból. A számla záró egyenlege így 9.899.660.- forint volt.

[197] Ezek alapján megállapítható, hogy a jogi személynek nem volt az jogi személy3tól származó összegben kívül egyéb bevétele 2014. – 2016 között, ezért a 17 millió forintos jogi személyt terhelő kölcsön visszafizetése, a budapesti ingatlan vásárlására és annak költségei is az jogi személy3 által átutalt összegből került rendezésre. Mindezekből megállapítható, hogy a 43cím ingatlan vételárát, illetve a tanú9 részére visszafizetett kölcsön összegét kizárólag az jogi személy3 által átutalt összegből tudta finanszírozni Terhelt1 I. rendű vádlott.

[198] Terhelt1 I. rendű vádlott maga is elismerte, hogy a jogi személy bankszámlájáról kellett pénzt felvenni, és a házipénztárba befizetni, hogy a tanú9 felé fennálló jogi személy tartozását rendezni tudja. Azaz megállapítható, hogy Terhelt1 I. rendű vádlott által felvett 28.970.000 forint sem az jogi személy3 részére végzendő kampányra fordították, hanem abból fizette vissza a 17.000.000 forintos kölcsönt. Ezen felül ismeretlen célra költött 11.970.000 forintot.

[199] Az, hogy jogszerűen fizette volna vissza tanú9 részére a kölcsön összegét az jogi személy3 által átutalt pénzből Terhelt1 I. rendű vádlott, azaz hogy ez kampányidőszakban, kampánycélra fordított összeg lenne, két okból sem lehetséges.

[200] Egyrészt a kölcsön keretszerződés 2009. július 7-én jött létre és az összesen 17.000.000 forint kölcsön jogi személy részére történő kifizetésére tanú9 részéről 2009. július 7-től 2012. augusztus 3-ig került sor.

[201] Terhelt1 I. rendű vádlott vallomásában elmondta, hogy ezen kölcsönösszeget a jogi személy működésére, illetve a 2010. évi választások költségeire használták fel.

[202] Ebből nyilvánvaló, hogy a tanú9 által a jogi személy részére nyújtott kölcsön összege nem a 2014. évi választásokkal kapcsolatosan az jogi személy3 kampánycéljaira került felhasználásra, és így az jogi személy3 részére kiutalt kampánytámogatásból történő visszafizetése nem volt jogszerű felhasználása a kampánytámogatásnak. Így tehát megállapítható, hogy a 41.557.366 forintból a tanú9 részére visszafizetett 17.000.000 forint, valamint a Terhelt1 I. rendű vádlott által ismeretlen célra költött 11.970.000 forint nem kampánycélokra lett felhasználva.

[203] Az, hogy a jogi személy az 3 jogi személy részére számlákat állított ki, nem fogadható el annak bizonyítékeként, hogy a 17.000.000 forint kölcsönösszeg és a lakás

vételére, illetve közös költségére fordított összeg levonása után fennmaradó összeget az jogi személy³ kampánycéljára fordította a jogi személy. Ezek a számlák nyilvánvalóan a jogszerű felhasználás igazolását célozzák, de azok mögött valós gazdasági tevékenység nem volt. Ami valós gazdasági tevékenység volt a számlák mögött, azt további, a jogi személy részére kiállított számlákkal tudta igazolni Terhelt¹ I. rendű vádlott, és ezt az összeget, 10.094.354 forintot mind az ügyészség, mind pedig a másodfokú bíróság elfogadta, mint valóban az jogi személy³ kampány céljára költött támogatási pénzt, a következők szerint:

- 2014. március 26. – 2014. április 03. között a 3cégnév részére három részletben átutalva 2.741.304.- forint,
- 2014. március 26. napján volt 200.000.- forint átutalva tanú³² részére (téves utalásra hivatkoznak a vádlottak 139. jkv. 14. oldal),
- 2014. május 13 és 23. napján – választások után – átutaltak a cég⁸ Kft. részére 7 millió forintot,
- 2014. szeptember 19. napján utalás a 4cégnév Nyomda részére 153.050.- Ft összegben.

[204] Mindezekből következik, hogy Terhelt¹ I. rendű vádlott nem vásárolhatta meg a jogi személynek a kampány megjelenés kapcsán származó bevételéből a budapesti ingatlant, hiszen a 10.000.000 forintot alig meghaladó értékű közreműködése után nem kaphatott jogszerűen több, mint 10.000.000 forint jutalékot az jogi személy³től. Hangsúlyozandó, hogy maga Terhelt¹ I. rendű vádlott is azt vallotta, hogy a kampánytevékenységre fordított 46.440.000 forint után 5.211.720 forint bevétele származott a jogi személynek. Még ezen összegből sem vásárolhatott volna 10.000.000 forintért ingatlant.

[205] Mindezek alapján tehát a következők állapíthatók meg.

[206] A jogi személy részére az jogi személy³ által átutalt 128.012.400 forintból a jogi személy az jogi személy³ kampányára kampányidőszakban felhasznált jogszerűen 10.094.354 forintot.

[207] A maradék 117.918.046 forintból a jogi személy²nek átutalt Terhelt¹ I. rendű vádlott 76.360.680 forintot.

[208] A maradék 41.557.366 forintból Terhelt¹ I. rendű vádlott készpénzben felvett 28.970.000 forintot, amiből a jogi személy részére tanú⁹ által nyújtott 17.000.000 forint kölcsönt visszafizette, és ismeretlen célra költött 11.970.000 forintot.

[209] 10.000.000 forintért megvásárolta a jogi személy részére a budapesti ingatlant és 1.050.311 forint összegben fizette annak közös költségét. Ily módon a jogi személy megállapítható gazdagodása 29.587.366 forint lenne, melyben benne foglaltatik a budapesti lakás 10.000.000 forintos vételára is, míg Terhelt¹ I. rendű vádlott gazdagodása 11.970.000 forint.

[210] Azonban az nyilvánvaló, hogy a jogi személy részére a jogszerűen felhasznált 10.094.354 forint után járt jutalék, ugyanis ez az összeg a jogi személy részére az egyéb résztvevő gazdálkodó szervezetek által kiállított számlák összege.

A jutalék mértékének meghatározásánál figyelemmel volt az ítéltábla a Terhelt¹ I. rendű vádlott által a körben elmondottakra, miszerint az általa jogszerűen felhasználtként állított 46.440.000 forint után 5.211.720 forint jutalék járt a jogi személynek. Ezt arányosítva a valójában a kampányra elköltött összeggel, 1.134.197 forint jutalék állapítható meg. Ennek levonását követően tehát a jogi személy gazdagodása a megvásárolt lakással együtt 28.453.169 forint.

[211] Mindezek mellett az ítéltábla rámutat a következőkre: A nyomozati iratokban fellelhető a jogi személy és a cég8 2000 s.r.o. között – az országgyűlési választásokat követően - 2014. május 09. napján létrejött megbízási szerződés melynek célja a jogi személy internetes jelenlétének erősítése hosszútávon, a legújabb marketing eszközökkel. Minél több, a jogi személy célcsoportjába tartozó érdeklődőhöz eljuttatni a jogi személy üzeneteit. A szerződés szerint szolgáltatásért 7 millió forintot fizetett a jogi személy. A szolgáltatás teljes díjáról 2014. május 13. napján 140800004 szám alatt előleg számlát állított ki a cég8 2000.s.r.o., melyet két részletben 2014. május 13. napján 5 millió forintot, 2014. május 23. napján 2 millió forintot kifizetett a jogi személy. 2014. június 25. napján a jogi személy teljesítési igazolást állított ki, és a cég8 2000 s.r.o. ugyanezen napon 140100040 szám alatt végszámlát állított ki. (nyom. iratok IV/3573-3577). A szolgáltatás ellenértékét a jogi személy az jogi személy3 által átutalt összegből fizette ki.

[212] Erre tekintettel az ügyészség vagy akár a bíróság azt is megkérdőjelezhetné volna, hogy ez a 7.000.000 forint támogatási összeg valóban az jogi személy3 kampányára került felhasználásra. Tekintettel arra, hogy ezt a tényt a vádhatóság elfogadta, az ítéltábla sem vizsgálta ezt a kérdést. De ezt mindenképpen ki kell emelni, mert ez a tény is azt igazolja, hogy sem az ügyészség, sem pedig a bíróság nem arra törekedett, hogy Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottak bűnössége bármilyen felmerülő kétség felretételével megállapításra kerüljön, hanem gondosan vizsgáltak minden lehetőséget, és csak a kétséget kizáró módon bizonyított tényeket rótták a vádlottak terhére.

[213] A jogi személy2nak átutalt 76.360.680 forint felhasználását illetően a törvényszék helytálló indokokkal vetette el Terhelt2 II. rendű vádlott azon vallomását, mely szerint ezen összeg az jogi személy3 kampánycéljaira lett felhasználva, mégpedig nagyrészt a cég1.-vel kötött megállapodások és szerződések alapján.

[214] E körben az ítéltábla nem osztja az elsőfokú bíróság azon érvelését, hogy a nagy összegű készpénzt Terhelt2 a kft. képviselőjének nem adhatta volna át a étterem neve étteremben.

[215] Azonban a törvényszék ezen túli érveit meggyőzőnek találta, azok a bizonyítás anyagává tett iratok tartalmával összhangban álltak, és téves ténybeli következtetést sem észlelt a másodfokú bíróság.

[216] Az elsőfokú bíróság az általa felsorakoztatott érvek mentén okszerűen vetette el a Terhelt2 II. rendű vádlott vallomását támogató tanú8 tanú vallomását is.

[217] Mindezekon túl teljes mértékben egyetértett az ítéltábla a fellebbviteli főügyészség azon érvelésével, mely szerint a jogi személy2 kampánytevékenységbe bevonása nem volt indokolt, és csak a kampánycélra nyújtott támogatás egy része jogszerűtlen felhasználásának leplezését, elősegítését szolgálta. Nincs ugyanis logikus magyarázat arra, hogy a cég1.-t, amelynek jogelődje, a cég4 Kft. Terhelt2 II. rendű vádlotthoz köthető, miért ne tudta volna a ténylegesen Terhelt2 II. rendű vádlott által irányított jogi személy3 – akár a II. rendű vádlott által állítottan tényleges elnökként működő tanú21 útján – közvetlenül bevonni a kampány lebonyolításába, és miért kellett ehhez a Terhelt2 II. rendű vádlott tényleges irányítása alatt álló 2jogi személy rövidítése közbeiktatása. Az semmiképpen nem lehet valós magyarázat, hogy ez utóbbi pártnak volt nagyobb tapasztalata a kampány lebonyolításában, hiszen mindkét társadalmi szervezetet lényegében Terhelt2 II. rendű vádlott testesítette meg. A II. rendű vádlottnak nyilvánvalóan ugyanannyi tapasztalata volt az jogi személy3 mögött álló személyként, mint az 2jogi személy rövidítése irányítójaként.

[218] Az ítéltábla álláspontja szerint ez a körülmény is az elsőfokú bíróság következtetésének helytálló voltát támasztja alá.

[219] Az a vádlotti hivatkozás sem fogadható el, amely szerint már önmagában az is bizonyítja a teljes kampánytámogatás kampánycélra való felhasználását, hogy az jogi személy³ eredményesen vett részt a választásokban, illetve szintén az ennek igazolására bemutatott, a választás kapcsán elkészített különféle sajtótermékek és kampányanyagok. Azt ugyanis az ügyészség sem állította, hogy a teljes, 298.500.000 forint támogatási összeget eltérő célra használták volna fel a vádlottak. A megállapított vagyoni hátrányon felül fennmaradó összeg nyilvánvalóan kampánycélra lett felhasználva, melyből előállításra kerülhettek a bemutatott kampányanyagok, az jogi személy³ eredményes választási részvételét elősegítve. Ezen felül, amint azt az ítéltábla megállapította, az jogi személy³ által indított 67 jelölből 58 jelölt lemondott a párt javára a részükre járó támogatásról, így az jogi személy³ további 58.000.000 forint költségvetési támogatásban részesült.

[220] Mindezekre tekintettel az ítéltábla e vonatkozásban is megalapozottnak találta a törvényszék ítéletében rögzített tényállást és ezért a vádlottak és védők által indítványozott további bizonyítást nem találta szükségesnek, ezért a bizonyítási indítványokat elutasította.

[221] A jogi személy² jogi személy érdekében eljáró ügyvéd - Terhelt1 I. rendű vádlott védőivel egyezően - fellebbezésének indokolásában rámutatott, hogy a vagyonek Kobzással érintett összeg a készpénzfelvételhez kapcsolódó jelentős mértékű jutalékok és tranzakciós díjak ellenértékét jelenti. Ily módon ez az összeg nem a párt gazdagodásának tárgya, hanem a készpénzfelvétel költsége, amely a bank által levonásra került, így a párt azzal nem gazdagodott. Ezért álláspontja szerint vagyonek Kobzásnak nincs helye, minek következtében indítványozta annak mellőzését.

[222] Ezzel szemben az ítéltábla rámutat arra, hogy a jogi személy² a maradék 580.680 forinttal akkor is gazdagodott, ha az a banki költségeket fedezte, hiszen ily módon a pártnak nem kellett azt más forrásból biztosítania.

[223] A [91] és [92] bekezdések mellőzése azért volt szükséges, mert az ítéltábla kiegészítésével egyrészt a [88] bekezdést követően rögzítésre került a Terhelt1 I. rendű vádlott által nem kampánycélra, nem kampányidőszakban felhasznált összeg, másrészt pedig Terhelt2 II. rendű vádlott vonatkozásában ugyanez szerepel az elsőfokú ítélet [89] bekezdésében.

[224] A Be. 605. § (4) bekezdésében írtaknak megfelelően az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének általa törvényesnek és helyesnek talált és ezért helybenhagyott rendelkező részi illetve tényállásbeli részeire vonatkozóan rövid indokolást adott.

III.4. A vádlottak bűnössége és a bűncselekmények minősítése

[225] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést a vádlottak bűnösségére, és a terhükre megállapított bűncselekmények minősítése is helyes.

[226] Azonban – amint arra a fellebbviteli főügyészség helytállóan rámutatott – elmulasztotta a Btk. 2. §-ában írt időbeli hatály vizsgálatát.

[227] Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottak vonatkozásában az elkövetéskor és a másodfokú elbírálás időpontjában hatályban lévő rendelkezések szerint a költségvetési csalás büntette és a hamis magánokirat felhasználásának vétsége esetében eltérés nincs.

[228] Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak vonatkozásában a jelenleg hatályban lévő jogszabály szerint a cselekményük a Btk. 396. § (1) bekezdésének c) pontjába ütköző költségvetési csalás büntettének minősül, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Valójában azonban érdemét tekintve nincs eltérés a cselekmény elkövetésekor hatályban volt jogszabályhoz képest, ugyanis aszerint is büntett miatt három évig terjedő

szabadságvesztéssel büntetendőek, mindössze annyi különbséggel, hogy a korábbi jogszabály szerint a (2) bekezdés a) pontja szerint minősül a cselekményük.

[229] A másodfokú elbíráláskor hatályban lévő Büntető Törvénykönyv szerint a pénzbüntetés egy napi tételének összegét legalább 1.500, legfeljebb 780.000 forintban kell meghatározni, míg az elkövetéskor hatályban volt jogszabály 1.000 és 500.000 forint közötti összeget írt elő. Így megállapítható, hogy a jelenleg hatályos büntető törvény az I., II. és III. rendű vádlottak vonatkozásában hátrányosabb, a IV. rendű vádlott esetében nem kedvezőbb, mint az elkövetéskor hatályos.

[230] A fellebbezési főügyészség azt indítványozta, hogy az ítéltábla Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlott terhére rótt költségvetési csalás büntetést a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pontja és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősítse.

[231] Az ítéltábla ezen vádhatósági indítvánnyal nem értett egyet a következők miatt. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényhez fűzött Nagykommentár szerint, amennyiben a céltól eltérő felhasználás megtörtént (megkezdődött) és a jóváhagyás utólag történt meg, a Btk. 396. § (1) bekezdés c) pontja szerinti bűncselekmény megvalósul.

[232] Ezért az ítéltábla helyesnek találta az elsőfokú bíróság minősítését a III. és IV. rendű vádlottakkal szemben megállapított közkiadást érintő bűnsegédi cselekmény vonatkozásában.

[233] Nem értett egyet az ítéltábla az ügyészség indítványával a tekintetben, hogy Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottak terhére megállapított költségvetési csalás büntette a Btk. 396. § (5) bekezdés b) pontja szerint üzletszerűen elkövettként minősül.

[234] Kétségtelen, hogy azt követően, hogy Terhelt2 II. rendű vádlott 2014. március és április hónapban 128.012.400 forintot átutalt az jogi személy3-tól a jogi személy számlájára, majd pedig Terhelt1 I. rendű vádlott ezen összegből 2014. március hónaptól 2014. július 31. napjáig 76.360.680 forintot tovább utalt a jogi személy2 bankszámlájára, ezen összegek számlákról történő felvételére, illetve felhasználására 2014. május 26. napjától 2017. november 22. napjáig került sor. Azonban az ítéltábla azt állapította meg, hogy a vádlottak már a jogi személy részére, illetve a jogi személy2 részére történt utalások alkalmával tisztában voltak vele, hogy a támogatásból származó ezen pénzeszközt nem kampánycélra fogják felhasználni, a 10.094.354 forint kivételével, továbbá a pénzösszeg melyre a bűncselekményt elkövették már rendelkezésükre állt a számlán, ahhoz már hozzáfértek. Így az ítéltábla álláspontja szerint a bűncselekmény két mozzanatos volt, és az befejeződött 2014. július 31. napján, amikor Terhelt1 I. rendű vádlott az utolsó részletet átutalta a jogi személy2 számlájára. A további pénzfelvételek, illetve számláról történő átutalások már a bűncselekményből származó gazdagodás felhasználását jelentették.

[235] Ezért nem állapítható meg az I. és II. rendű vádlottak oldalán a rendszeres haszonszerzésre törekvés, a II. tényállási pontban írt bűncselekmény egy egyszer kiutalt támogatás jogszerűtlen felhasználásával valósult meg. Az üzletszerűség akkor lenne megállapítható, ha egyéb, a költségvetési csalás törvényi egységébe tartozó cselekményeket is elkövettek volna haszonszerzés céljából, például több, költségvetésből származó támogatást fordítottak volna saját gazdagodásukra a vádlottak.

[236] Nem vonható ebbe a körbe a Terhelt1 I. rendű vádlott terhére az I. tényállási pontban megállapított költségvetési csalás büntette, mert annak révén nem gazdagodott.

III.5. A büntetőjogi szankciók

[237] A törvényszék elmulasztotta rögzíteni a vádlottakkal szemben megállapított bűncselekmények büntetési tételeit és a középmértéket. Ezt az ítéltábla a következők szerint pótolja.

[238] A Btk. 80. § (2) bekezdése kimondja, hogy határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásakor a büntetési tétel középértéke irányadó. A középérték a büntetési tétel alsó és felső határa összegének fele.

[239] Az I. pontban írt cselekmény elkövetésekor hatályban volt Büntető Törvénykönyv szerint a költségvetési csalás 396. § (1) bekezdésében meghatározott alapesete kettő évig terjedő szabadságvesztéssel volt büntetendő, szemben a törvényszék által a [185] bekezdésben megállapított három évig terjedő szabadságvesztéssel. A (2) bekezdésben meghatározott minősített esete büntetendő három évig terjedő szabadságvesztéssel e bűncselekménynek. A 396. § (4) bekezdés szerinti minősített eset kettőtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A Btk. 345. §-ban meghatározott hamis magánokirat felhasználásának vétsége egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[240] A Btk. 81. § (1) bekezdése szerint bűnhalmazat esetén egy büntetést kell kiszabni. A (2) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a halmazati büntetést a bűnhalmazatban lévő bűncselekményekre megállapított büntetési nemek, illetve büntetési tételek közül a legsúlyosabbnak az alapulvételével kell kiszabni. A (3) bekezdés előírja, hogy ha a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények közül legalább kettő határozott ideig tartó szabadságvesztéssel büntetendő, a büntetési tétel felső határa a legmagasabb büntetési tétel felével emelkedik, de nem érheti el az egyes bűncselekményekre megállapított büntetési tételek felső határának együttes tartamát.

[241] Ennek megfelelően a Terhelt1 I. rendű vádlottal szemben kettő évtől kilenc évig, Terhelt2 II. rendű vádlottal szemben kettő évtől nyolc évig, Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottakkal szemben három hónaptól négy évig terjedő keretek között volt kiszabható a szabadságvesztés büntetés.

[242] A középérték így Terhelt1 I. rendű vádlott vonatkozásában öt év hat hónap, Terhelt2 II. rendű vádlott vonatkozásában pedig öt év.

[243] A középértékes szabály azonban nem érinti a Btk. 80. § (1) bekezdésében írtakat, vagyis a bíróságnak a büntetés törvényben írt keretein belül, az egyéniesítés követelményét alapul véve kell kiszabni a tetтарыыos büntetést. A középértéktől eltérő büntetés kiszabását csak akkor kell megindokolni, amennyiben az eltérés jelentős (BH2001. 354.). A rendelkezés tehát nem zárja ki, hogy a bíróság az irányadó egyedi ügyben felderített különös körülményeket a törvénynek és a bírói gyakorlatnak megfelelően, belátása szerint értékelje, mérlegelje (13/2002. (II. 20.) AB határozat III. 1. 3.).

[244] A büntetés kiszabása során értékelendő körülményeket az elsőfokú bíróság feltárta, és helyesen értékelte. További enyhítő körülmény valamennyi vádlott esetében az, hogy a másodfokú eljárásban is jelentősen nőtt az eljárás elhúzódásának tartama.

[245] Terhelt3 III. rendű és Terhelt4 IV. rendű vádlottak esetében nemcsak az enyhítő körülmény, hogy az orvosi rendelő korszerűsítése megvalósult, hanem legfőképpen az, hogy a cselekményüket végső soron magánfél neve település érdekében valósították meg, ami még akkor is igaz, ha utóbb a településnek ebből kára származott. Ugyanez igaz Terhelt1 I. rendű vádlott esetében is azzal, hogy nála nyilvánvalóan az I. tényállási pontban írt cselekmény által okozott vagyoni hátrány lényegesen kisebb részt képvisel az össz vagyoni hátrányban. Bármely vádlott gazdagodását célzó, bármely vádlott részéről vagyoni előny szerzését célzó motívum az I. tényállási pont kapcsán nem volt feltárható.

[246] Mindezek miatt az ítéltábla úgy találta, hogy nem kifogásolható az, hogy az elsőfokú bíróság Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottakkal szemben a törvényi minimumban határozta meg a szabadságvesztés büntetés tartamát, és indokoltan állapította meg, hogy a büntetés céljai a szabadságvesztés végrehajtása nélkül is elérhetőek, ezért

indokoltan függesztette fel próbaidőre mindkét vádlott vonatkozásában a büntetés végrehajtását. A próbaidő tartamát helyesen állapította meg négy évben.

[247] Terhelt2 II. rendű vádlott bűnösségét egy bűncselekményben állapította meg a törvényszék, ezért indokolatlan volt esetében a büntetőjogi szankciók halmazati büntetésként való megjelölése.

[248] Mindkét vádlott esetében a törvénynek megfelelt a szabadságvesztés büntetés-végrehajtási fokozatának, valamint a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának a meghatározása is az esetleges végrehajtás esetére.

[249] Indokoltan alkalmazott a törvényszék Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottakkal szemben a szabadságvesztés büntetés mellett pénzbüntetést is, és az egy napi tétel összegének, valamint a napi tételek számának meghatározása a terhükre rótt bűncselekmények súlyához és személyi valamint vagyoni, jövedelmi viszonyaikhoz igazodik, a másodfokon bejelentett változásokat figyelembe véve is.

A pénzbüntetés tekintetében mindössze az esetleges átváltoztatás során alkalmazandó végrehajtási fokozatot kellett pontosabban meghatározni, tekintettel arra, hogy azt arra az esetre is elő kell írni, amennyiben a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés utólagos végrehajtására nem kerül sor.

[250] A Terhelt3 III. rendű vádlottal szemben alkalmazott pénzbüntetés is igazodik az általa elkövetett cselekmény súlyához, kifejezésre jut benne az eljárás elhúzódásából a vádlottat ért sérelem kompenzációja is. Az egy napi tétel összege és az átváltoztatásról szóló rendelkezés is törvényes.

[251] Az ügyészség fellebbezésével szemben a másodfokú bíróság úgy találta, hogy a Terhelt4 IV. rendű vádlottal szemben indokoltan mellőzte az elsőfokú bíróság büntetés kiszabását. Figyelemmel elsősorban a jelentős időmúlásra, az eljárás elhúzódásával őt ért sérelemre és a tényfeltáró beismerő vallomásra törvényesen és indokoltan részesítette őt megrovásban.

[252] Terhelt1 I. rendű, Terhelt2 II. rendű vádlottakkal, illetve a jogi személy2 civil szervezettel és a jogi személy elnevezésű párttal szemben törvényesen alkalmazott a törvényszék vagyonek Kobzást, azonban e rendelkezést az ítéltábla megváltoztatta a másodfokon helyesbített tényállásban megállapított gazdaságok mértékéhez igazítva.

[253] A jogi személy2 jogi személy védője perbeszédében indítványozta az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését a jogi személy vonatkozásában, tekintettel arra, hogy a törvényszék abszolút eljárási hibát vétett azzal, hogy a jogi személyek érdekében eljáró ügyvédek (jelenleg jogi személyek védői) a tárgyalásokra nem idézte, így ők nem vettek részt valamennyi tárgyaláson, amelyeken a jogi személyekkel kapcsolatos bizonyítás folyt.

[254] A másodfokú bíróság a fentebb kifejtettek szerint a jogi személy védőjének álláspontjával egyetértve megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a jogi személyek vonatkozásában valóban hatályon kívül helyezésre okot adó eljárási szabálysértést vétett azzal, hogy a jogi személyek érdekében eljáró védők távollétében tartotta meg részben a jogi személyeket is érintő tárgyalásokat, azonban alkalmazhatónak találta a Be. 608. § (2) bekezdés c) pontjában írt rendelkezést, amely szerint az ítélet felmentő, illetve eljárást megszüntető rendelkezését nem kell hatályon kívül helyezni, ha az ítéletet az elsőfokú bíróság a védő távollétében hozta meg.

[255] Egyetértett az ítéltábla a törvényszék azon álláspontjával, amely szerint nem állnak fenn a jogszabályi feltételei a jogi személyek megszüntetésének. Nem állapítható meg ugyanis hogy a szerint az érintett jogi személyek tényleges tevékenysége pusztán bűncselekmény elkövetésének leleplezését szolgálná, mivel az jogi személy3 bizonyítottan

ténylegesen részt vett a 2014. évi parlamenti választáson, és a számára biztosított kampány támogatásból kampánytevékenységet folytatott, melyhez a jogi személy rendben megállapított mértékben hozzájárult. A jogi személy² pedig a vádbeli időszakot megelőzően valóban pártként, illetve egy időszakban egyesületként működött.

Ennek megfelelően a Jsztb. 18. § (1) bekezdésének b) pontja alapján az ügyészégi indítvány elutasításának van helye. Mivel azonban az elsőfokú bíróság ezen rendelkezést – bár azt ítéletének [206] és [207] bekezdésében indokolta – elmulasztotta, azt az ítéltábla pótolta.

[256] A törvényszék megállapította, hogy a költségvetést károsító bűncselekmény révén a jogi személy és a jogi személy² is gazdagodott, s erre hivatkozással rendelt el velük szemben vagyonekobbzást, melyet az ítéltábla a jogi személy vonatkozásában összegét tekintve megváltoztatott.

A vagyonekobbzás intézkedés nem a Jsztb. 3. § (1) bekezdésében írt intézkedések közé tartozik, ezért a jogi személlyal és a jogi személy²tal szemben elrendelt vagyonekobbzást nem érinti az, hogy a jogi személyek érdekében eljáró ügyvédek nem vettek részt a tárgyalásokon.

III.6. Egyéb rendelkezések

[257] Az ítéltábla törvényesnek találta a magánfél neve Község Önkormányzata, valamint a Magyar Államkincstár magánfelek által előterjesztett polgári jogi igények egyéb törvényes útra utasítását.

[258] Rögzítette az ítéltábla Terhelt³ III. rendű és Terhelt⁴ IV. rendű vádlottak megváltozott személyazonosító igazolványszámát.

[259] Helyesbítést igényelt az egyes vádlottak által viselendő, az elsőfokú ítélet kihirdetéseig keletkezett bűnügyi költségről szóló rendelkezés.

[260] E körben egyrészt számítási hibát vétett az elsőfokú bíróság. Másrészt pedig rámutat az ítéltábla, hogy Terhelt¹ I. rendű és Terhelt² II. rendű vádlottak nem viselhetik az általuk képviselt eljárás alá vont jogi személyek kirendelt védőinek díjával és költségeivel kapcsolatosan felmerült bűnügyi költséget, mert azt a 2001. évi CIV. törvény 19. §-ának (4) bekezdése alapján mind az első-, mind pedig a másodfokú eljárás vonatkozásában az állam viseli.

[261] Mindezekre tekintettel az ítéltábla a Nyíregyházi Törvényszék elsőfokú ítéletét a szükséges részben a Be. 606. § (1) és (2) bekezdése alapján megváltoztatta, a törvénynek megfelelő rendelkezéseit pedig a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[262] A másodfokú eljárásban Terhelt³ III. rendű és Terhelt⁴ IV. rendű vádlottak védelmével kapcsolatosan felmerült bűnügyi költségről az ítéltábla a Be. 603. § (2) bekezdésének b) pontja alapján úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

[263] Az ítéltábla másodfokú ítéletével szembeni fellebbezés lehetőségét a Be. 615. § (5) bekezdése kizárja.

Debrecen, 2026. március 31.

Dr. Gömöri Olivér s.k. a tanács elnöke, előadó, Dr. Sörös László s.k. bíró, Dr. Mocsáry Eszter s.k. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 7.B.281/2020/199. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla jelen ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2026. március 31.

Dr. Gömöri Olivér s.k.
a tanács elnöke